

Lietuvos Ekonominio Pabudimo Reikalu

Iš Lietuvos Atstatymo Bendrovės šiomis dienomis gavome sekančius pranešimus, turinčius labai didelę svarbą kaip Amerikos Lietuviams, taip ir pačiai Lietuvai. Gauta iš p. R. Karužos, L. A. B-vės Pirminininko, kurs dabar yra Paryžiuje, kablegramai, iš kurių pa-tyriame:

a) Lietuvų politinė akcija Europoje yra gerai suorganizuota. Atstočybės Paryžiuje, Londone, Berne, Stockholme, Kopenhagoje, veikia kiek galėdamos Lietuvos laisvės reikalu.

b) Pripažinimas Lietuvos nepriklausomybės laukiamas yra kasdien.

c) Anglija gelbsti Lietuvai pinigais. Herbert Hoover duoda pagalbą maistu.

d) Labai reikalinga kapitalo suorganizavimui pirklybos ir pramonės Lietuvoje. Iki 1 d. liepos Liet. Atstatymo Bendrovė turi sukelti tarp Amerikos Lietuvų butinai pusę milijono dolarių. Visų Amerikos laikraščių ir organizacijų pagalba šitame svarbiame darbe bus augstai apvertinta Lietuvos žmonių.

e) Liet. Atstatymo Bendrovė užpildo Lietuvos Valstybės Banko trečdajį Bondsų, vertės apie 1.000.000 markių.

f) Atstovai R. Karuža ir vice-pirmininkas advokatas J. S. Lopatto rupinasi sudaryti reikalingas sutartis su Skandinavijos laivų kompanijomis dėl gabenimo, prekių ir žmonių tarp Amerikos ir Lietuvos.

g) Amerikos finansieriai, veikiantie Paryžiuje, reprezentuojantie Wall Street kapitalus, pasiuntė Lietuvon pirklių komisiją ištirimui galimybių įsteigti Lietuvoje milžinišką drobės audimo fabriką, pagal naujausius Amerikoje priimtus metodus. Tam reikalui Amerikos Wall Street duoda pinigų.

h) Amerikos Valdžios atstovai patarė tuč tuojaus, nieko nelaukiant, sudaryti nuolatinę navigaciją ant Baltiko jūrų, — duodama mums uostas Klaipėda ir pripažinta teisė naudotis Liepojom. Tam tikslui Lietuvos Atstatymo Bendrovė per savo atstovus Europoje užpildo laivus, du — dėl minėtųjų Klaipėdos ir Liepojaus uostų ir du navigacijai ant Nerpuno Lietuvoje.

Akyvaizdoje taip svarbių atsitikimų mūsų ekonominio gyvenimo atgimime, Lietuvos Atstatymo Bendrovė prašo mus pranešti visuomenei, jog dabar labiau, negu kada nors, svarbu yra skubinties sukelti toje organizacijoje kuodidžiausį kapitalą galėtų veikti Lie-

tuvoje. Iki 1 d. liepos reikia butinai turėti 500.000 dol., kad būtų galima padengti užpirtuosius Lietuvos Valdžios Banko Bondsus ir su didesniu kapitalu stverties už navigacijos reikalo, t. y. už sudarymą mūsų jūrininkystės Lietuvoje.

Keliai į Lietuvą Jau Atsidaro.
Lietuvos Atstatymo Ben-

drovė (320 — 5th Ave., New York) įsteigė „Foreign Exchange“ (užrubežinio biznio) skyrių ir tuoj pradės priiminėti pinigų siuntimui į Lietuvą ir į kitas šalis. Tame skyriuje bus taipgi išmainomi pinigai, paroduamos laivakortės, sustatomi ir paliudijami rejehtaliai dokumentai ir aprūpinami visi kiti keleivių reikaliai.

VISOKIOS ŽINIOS

RUSAI BOLŠEVIKAI APLEIDŽIA LIETUVĄ. Oficialis pranešimas, išleistas iš Skandinavijos, skelbia, pagal Švedijos laikraščius, sekančią žinią iš 15 d. balandžio:

„Bolševikų kariuomenė visiškai traukiasi iš šiaurinės Lietuvos, pakėlus didelių nuostolių užmuštais ir sužeistais, nežiurint to, kad ji ir yra daug skaitlingesnė už Lietuvos kariuomenę.

„Daugelyje vietų bolševikų kareiviai kėlė riaušes, atsisakydami muštis.

„Iš šiaurės nuo Panevėžio bolševikų armija liko pėrmesta per Mušos upę, Panevėžis buvo atmuštas po žiauraus mušio; taip pat atimta ir Kupiškis, 24 varstai į rytus nuo Panevėžio, — ir bolševikai didelėje betvarkėje traukiasi linkui Daugpilies (Dinaburgo).

„Panevėžio ir Vilkmergės pavietai dabar yra visai apvalyti nuo bolševikų.

„Mušiuose ant linijos Vilkmergė-Vilnius, antrasis Rusijos bolševikų pulkas liko visiškai sunaikintas, Lietuvos rankose liko daugybė brangaus grobio.

„Lietuvos kareivių upas ir dvasia yra kuogeriausi.”

SASTATA NAUJOSIOS LIETUVOS MINISTERIJOS.

Kaip Amerikoniškuose, taip ir Lietuviškuose laikraščiuose jau yra tilpę pranešimai apie permainas Lietuvos ministerijoje, bet iki šiam laikui nežinota, kas dabar jon ineina.

Šiandien gavom iš Lietuvos biuro Šveicarijoje pranešimą, kuriame paduoda naujosios ministerijos sąstatą.

Dovydaitis (krikšč.-demokratas), ministerių pirmininkas.

Prof. Voldemaras (pažangietis), užrubežinių reikalų ministeris.

Rosenbaum (žydas), vice-ministeris užrubežinių dalykų.

M. Yčas (pažang.), izdo ministeris.

Petrulis, veikiantis izdo ministeris.

Merkis, veikiantis apsaugos ministeris.

Stulginskis (krikšč.-demokratas), vidujinių dalykų ministeris.

J. Yčas (bepart.), apšvietos ministeris.

Noreika (pažang.), justicijos ministeris.

Simoliusas (bepart.), krašos ir telegrafo administratorius.

Ekzek. Komiteto Informacijos Biuras.

Kartą jau prašėme Amerikos Lietuvų visuomenės, kad prisistytų mum adresus nusiųti lietuvaičių, tarnaujančių Amerikos kareivijoje, Francijoje, arba kur kitur Europoje.

Ikišol gavome adresus vos kelių tokių nusiųti Lietuvaičių. Žinome, kad Francijoje yra nemažai. Taigi dar kartą prašome Amerikos Lietuvų prisistytų mum adresus Lietuvaičių, tarnaujančių, kaip žinome, prie Amerikos Raudonojo Kryžiaus Europoje. Amerikos Raudonasis Kryžius jau išsiuntė misiją į Lietuvą. Tai tik pradžia, — toliaus bus siunčiama daugiau. Francijoje esančios narsės pirmiausia ir lengviausiai ir su didele nauda dėl Lietuvos gali įstoti ir viršminėtają pasiuntinybę. Prisiųskite mum jų adresus, kad galėtume pranešti mūsų Lietuviskajai Misijai Paryžiuje.

Ekzek. Komitetas.

IŠ TAIKOS KONFERENCIJOS.

Nepaisant visų nepasiekimų ir neužsiganėdinimų, taikos konferencija artinasi prie galo, nesa užkviestas Vokietijos delegatų ir konferenciją ant 25 d. bal. tą kuobaiškiausiai liudija.

Po penkių ir pusės mėnesių nuo pertraukimo mušų, pagaliaus, bus pareikalauta Vokietijos, kad pasirašytų po taikos sutartimis. Taipgi Vokiečiams bus daleidžiama svarstyti paduotas taikos sąlygas tikslai iki gegužės 15 d. Iki minėtaj dienai jie turės duoti galutiną atsakymą — pasirašo po taikos sąlygomis, ar ne. Todėl dar pasilieka prieš visą pasaulį tris neatsakytus klausimai: a) kokios ištikrųjų yra tos taikos sąlygos? b) ar Vokiečiai po jomis pasirašys? ir c) jeigu Vokiečiai nesusitiks pasirašyti, tad kaip tuo met bus?

Taipgi dar tebeina karšti ginčai su Italijos delegatais už portą Fiume, kurio nori

LIETUVIAI ATSIEME VILNIŲ.
22 d. balandžio pranešama iš Londono, jog žymios Lietuvių kariuomenės spēkos užpuolė ant Bolševikų armijos Vilniuje ir išvijo juos iš ten. Šią žinią patvirtina Rusijos Bolševikų valdžios karės ministeris Trockis.

Jugo-Slavai ir Italai. Italijos premjeras Orlando užreikškė, kad jegu taikos konferencija nepripažins Italijai Fiume, tad jisai nesirašys po taikos sąlygomis ir tuojaus apleidžia konferenciją.

Taikos sutartis bus atspausdintos trijose kalbose: angliškai, francužiškai ir vokieškai, ir prirengtos galutinam posėdžiui dabartinės taikos konferencijos, kuris įvyks bal. 24 d. ir bus įteiktos Vokiečių delegatams balandžio 25 d. ryte. Taikos sąlygos bus paskelbtos viešai tuojaus po įteikimo jų Vokiečiams.

AMERIKOS KAREIVIAI APSIVĖDĘ SU FRANCUZĖMIS.

Paryžius, Bal. 19 d. — Ir karės audrai užjant, meilės dievaitis nesnaudė ir pusėtinai pasidarbavo. Laikė vieną metų suviršum 6.000 Amerikos kariauninkų Francijoje apsidėdė su Francužėmis, kurie dabar svarsto ateities klausimą, — kur apsigyventi — Francijoje ar Amerikoje. Yra manoma, kad apie 50% Amerikos kareivių, vedusių Francužes, pasiliks Francijoje, o kiti grįžs Amerikon su savo Francužiškomis pačiomis.

VIESULA UŽMUŠĖ 82 ŽMONES.

Baisi viesula siautė vakarinėse valstijose bal. 8 ir 9 dienomis; ji padarė milžiniškus nuostolius, sugriovė daug namų ir užmušė 82 žmones. Daugiausiai nukentėjo nuo viesulos šiaurinė dalis Texas valst., pietinė dalis Oklahoma valst. ir dalis Arkansas valstijos. Taipgi šimtai žmonių sužeista, o miestelis Canaan visiškai sugriautas.

RAIŠI IR AKLI.

Washingtonas, Bal. 10 d. — Karės neigaliniųjų apsaugos biuras apreiškė, jog Suv. Valst. kariuomenėje, iš priežasties šios karės, yra 4.000 raišių, kuriems ikišiol suteikta daugiau nei 500 artificialių rankų ir kojų. Visiškai apjakusių yra tikslai 125 kareiviai, tačiau tikimasi, kad iš šito skaičiaus dar rasis keletas, kurie galutinai dar neprarado savo vienos.

ALIAITAI SUTIKO GELBĖTI MAISTU RUSIJĄ.

Paryžius, Bal. 17 d. — Dr. Fridtjof Nansen, virši-

ninkas komisijos maitinimui Rusijos, padavė planą Aliantams, sulig kurio manoma teikti maisto pagalbą badaujančiai Rusijai. Tarpininkais tarpe Aliantų ir Rusijos jisai rekomendavo sekančias centroles valstybes: Norvegiją, Švediją ir, gal buti, Holandiją, Daniją ir Šveicariją. Aliantai sutiko, per tarpininkystę minėti tautų, pasiųsti Rusijon maisto, tačiau su tais reikalavimais, kad dabartiniai Rusijos valdovai pertrauktų žudystes ir nustotų kariau, kad pati Rusija finansuotų jai siunčiamą maistą, ir kad Rusijon siunčiamas maistas būtų dalinamas teisingai badaujantiems žmonėms, taip kad dabartiniai Rusijos valdovai nenaudotų savo politškos pozicijos stiprinimui.

Po sutikimu pasirašė aliantų vardu: E. Orlando — Italijos premjeras, D. Lloyd George — Anglijos premjeras, Woodrow Wilson — Amerikos prezidentas ir G. Clemenceau — Francijos premjeras.

Nors nežinia, kaip bolševikai sutiks Dr. Nansen planą, tačiau jisai tvirtina, kad šiuo momentu jiems nėra kito išėjimo, ir todėl jįsai beveik nei neabejoja apie bolševikų sutikimą. Jau iškeliauo tam tikra komisija į Maskvą, kad perstatyti bolševikų lyderiams minėtą planą.

VOKIEČIAI UŽĖMĖ LIEPOJŲ.

Kopenhaga, Bal. 18 d. — Vokiečių ir Baltiko Vokiečių kariuomenė per prievartą paėmė savo globon Liepoją ir nunešė Latvijų provincionalę valdžią. Latvijų rezervinė kariuomenė Liepoje tapo užpuola tvirtos ir skaitlingos Vokiečių kariuomenės užpėreita šėredą, bal. 16 d.; Latviai liko pergalėti, nuginkluoti ir internuoti. Vėliaus Vokiečiai suareštavo Latvijos vidaus reikalų ministerį ir kėletą kitų valdininkų. Dabar miestas yra patroliduojamas Vokiečių kareivių.

Tuo tarpu sunku išaiškinti tokius Vokiečių žygius, tačiau eina kalbos, kad „Berlynas“ padarė slapta sutartį su Rusijos bolševikais bendrai kovoti prieš aliantus, — tad galima dąsiptrotėti, kam Vokiečiai taip pasielgė. Visupirma, jie trukdo Latviams kovoti prieš bolševikus ir tokiu būdu susiekię su Ryga, kuri yra bolševikų rankose, turės atvirą kelią susisiekimams tarpe Berlyno ir Petrogrado.

Todėl galima laukti Vokiečių užpuolimo ir ant Lietuvos, nes kuomet tarpe Vokiečių ir bolševikų yra tokių sutarties, tad jie norės turėti platų ir atvirą kelią susisiekimui, idant pasek-

mingiau galėtų kovoti prieš savo bendrą priešą.

BOLŠEVIKAI ATAKAVO AUSTRIJOS PARLIAMENTO RUMUS.

Viena, Bal. 17 d. — Bolševikų simpatizatoriai ši rytą užpuolė Austrijos parlia-

mento rumus, bet tuojaus tapo numalšinti. Keletas sužeista. Šis užpuolimas nesukėlė jokio ypatingo judėjimo mieste. Tai buvo pirmas bolševikų pasirodymas nuo gruodžio mėn. pereitų metų.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės Kampelis

(Apskelbimas).
Lietuva bus laisva!

Lietuvos Atstatymo Bendrovės pasiuntiniai pranešė, kad Lietuvos laisvė kaip ir užtikrinta. Lietuvos atstovystė Paryžiuje puikiai suorganizuota ir pasekmingai veikia Lietuvos labui.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė prisidėjo prie Lietuvos Valstybės Banko. 100.000 dolarių Banko pamatams perkeliama Lietuvon.

Karuža tariasi prisidėti prie Liet. Valstybės Banko ir jau Lietuvos Atstatymo Bendrovė yra pasirengusi išsiųsti \$100.000, kaip tik bus galima.

Susižinojimai su Kaunu sunkūs.

Kolkas Lietuvos sostapilė yra Kaunas. Susižinojimai tarp Kauno ir Paryžiaus labai apsunkinti. Laikraščiai iš Lietuvos ir Paryžiaus neatina; žinios pasiekia tik per žmones.

Karuža išvažiuo į Lietuvą.

Padaręs sutartis su Lietuvos delegacija, Romanas Karuža išvažiuo iš Paryžiaus į Lietuvą balandžio 15 d. Sustos Švedijoje ir Danijoje, kur taipgi padarys komercijinių sutarčių ir parengs kelią eksportui (daigtų gabenimui) į Lietuvą. Gegužės 1 d. jis bus jau Kaune.

Kolkas jokių įgabenimų į Lietuvą esą negalima daryti, bet Karuža turis viltį, kad Lietuvos Atstatymo Bendrovė praskins kelią į Lietuvos portus.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės delegacija suteikus tikrų vilčių Lietuvos atstovams.

„Tamstos atvežėte vilties ir sustiprinote mūsų viltis“, pasakė atstovai. Bet patarią tuojaus turėti didelį kapitalą ir tai tiek didelį kiek tik išgalima. „Niekad nebus per daug pinigų“, užtikrina jie. „Lietuva bus pilnai laisva, jeigu Amerikos lietuviai galėtų pridėti savo kapitalą ir finansuoti valdžią, o taipgi atstatyti Lietuvos ekonominį gyvenimą. Jeigu mums reikės viską skolinti nuo svetimačių, tai ekonominiam gyvenime mes mažiau turėsime laisvės. Todėl visi spieskitės prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės ir vienykite kapitalus, o ne skirstykite, kaip kad turite paprotį. Lietuvai valdžia pati skirstys pinigų, nes ji viską kontroliuos, o finansai reikalingi

nuo visų Amerikos lietuvų nežiurint kokie tie lietuviai būtų.”

Ko mus mokina.

Delegatai iš Lietuvos mus mokina solidaraus ir pozityvio darbo. Jie tokį darbą dirba Lietuvoje visi bendrai: ar katalikas, ar socialistas, ar tautininkas — dirba naudingą. Lietuvai darbą ir užtai yra remiamas. Tik taip dirbant galima gerų pasekmių susilaukti. Lietuvos Atstatymo Bendrovė ir yra tokia organizacija, kurioje dirba visi lietuviai — katalikai, tautininkai, socialistai. Tad klausykime patarimo tų, kurie stato Lietuvos valstybę, nes jie žino geriausiai, ką mums patarti. Todėl visi ir darbą Lietuvos vaduot! Spieskimės bei apsunkinti. Laikraščiai iš Lietuvos ir Paryžiaus neatina; žinios pasiekia tik per žmones.

Reikia pinigų Lietuvos atstatymui.

Lietuvos atstatymo darbui reikia milijonų dolarių. Lietuvos Atstatymo Bendrovė balandžio 15 d. turėjo \$201.000.00. Tuoju reikės išsiųsti \$100.000 Lietuvos Valstybės Bankui į Lietuvą, tad kitiems darbams lieka mažai. Bet Lietuvos Valstybės Bankui ir-gi reikės daugiau pinigų. Tuom laiku duodaų tiek, kiek ištenkame, nes Lietuvos Atstovai prašo tuojaus surasti galimybes importui į Lietuvą. Patį Lietuvos žmonės neatpėja to darbo apdirbti. Čia ir-gi reikės pinigų. Karuža mano apie porto prirengimą Klaipėdoje. Tą darbą ir daugelį kitų remianti ir Lietuvos valdžia.

Broliai ir sesers darban! Mes suteikiame jums dabar tikriausią garantiją už indėtus į Lietuvos Atstatymo Bendrovę pinigus. Jei-gu kada galėtote nepatikėti, tai dabar jau turite aiškius prirodymus, kad pinigai bus saugiai sudėti.

Dėkitės visi prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės! Šėrai po \$10, bet neparduodama mažiau, kaip penki šėrai vienai ypatai.

Visi broliai ir sesers prie darbo Lietuvos atstatyti! Kaip tą darbą atlikti — pasakys Lietuvos Atstatymo Bendrovė. Rašykite jai šiuo adresu:

Lithuanian Development Corporation
(Liet. Atstat. Bendrovė)
320 Fifth Ave.
New York, N. Y.

VOKIEČIAI LIETUVOJE

I.

Užėmus vokiečiams Lietuvą, vietiniai gyventojai tą faktą sutiko gan ramiai, tikėdamiesi, kad nuo tos valandos užsibaigė Letuvoje Rusų jungas. Lietuviai manė, kad vokiečiai, kaip kultūringesni už rusus tauta, nevartos tokių priemonių, kokių griebėsi rusai ištautinimui ir išnaudojimui krašto. Bet pirmutiniai vokiečių žingsniai Lietuvoje parodė, kad jų kultūra yra tik tai paviršutinė, kad jie supratimo neturi apie paprastą mandagumą, širdingumą, teisingumą ir tt.

Pirmieji vokiečių žingsniai Lietuvoje parodė, kad iš jų nėra ko gero laukti.

Buvo sudaryta kariškoji administracija, visa Lietuva buvo sudalinta į kreisus, t. y. apskritys, kas vienas apskritys į antus, o tai į storastystes. Viršuje tų administracinių vienetų buvo pastatyti oficeriai, daugiau siai beširdžiai-augštanisiai, kurie žiūrėjo ir elgėsi su vietiniais gyventojais, kaip su kokiais gyvuliais. Tik stovastose buvo skiriami iš tų pačių gyventojų.

Sutvarę tokiu būdu administraciją, visoje Lietuvoje vokiečiai įvedė geležinę discipliną: visiems gyventojams išdavė tam tikrus savo pasus (už užmokesnį) su fotografijomis ir piršto atspauda; užgynė važinėjimą iš vieno apskrčio (kreiso) kitan be raštiško leidimo kreiso viršininko (kreishauptmano); užgynė pardavinėti gyvulius, maistą, žemes; surašė visus javus, gyvulius, net-gi vištas; gyventojus apdėjo mokesčiais nuo galvos (kopfsteu.) pradedant nuo 6 markių per pusmetį iki kelių šimtų markių. Miestų gyventojai buvo apdėti ir kitais mokesčiais, kaip tai, mokesčiu nuo pelenų. Geležinkelių taryfa, krasos įplaukimus, stemplines rinkliavas pakėlė daugiaus negu 6-10 sykių, sulyginant su rusų valdžia.

Prasidėjo periodiškos ir sistematiškos rekvizicijos gyvulių, javų ir abelnei valgomųjų daiktų. Už rekvizuotus daiktus buvo mokama viena dešimta dalis rinkos kainos. Gyventojai turėjo nešti vokiečiams kasdieną pieną sulyg skaičiais karvių, ir kas savaitę kiaušinius nuo kiekvienos vištos, neatsižvelgiant į tai, ar karvė da ar pieno ir ar višta deda kiaušinius.

Už neišpildymą kokio nors vokiečių reikalavimo gyventojai buvo aštriai baudžiami mušimais, štopais, kalėjimu.

Ačiu neužtektinam susipratimui pačių žmonių, jie dažnai užrodydavo vienas ant kito apie paslėptą maistą (tuom ypač atsižymėjo žydai). Tokiuose atsitikimuose atėjo žandarai darė krates ir nesirinko priemonių savo darbe: mušė žmones, net-gi moteris kratė, plėšė. Atradę, duokim, aukštinus pinigų, mainė juos ant popierinių rublių už rublį, o kada ir visai nieko nedavė.

Žiaurumas vokiečių žan-

darų davedė iki to, kad ramūs žmonės lietuviai sodiečiai pradėjo juos šaudyti: važiuojant ar jojant žandarams per mišką kelių, jie dažnai budavo nušauti. Todėl vokiečiai davė įsakymą, kad visi miškai per 6 siekstus turi būti iškirsti.

Buvo toks faktas, apie Anykščius (Kauno gub.). Vienas vokiečių žandaras labai atsižymėjo savo aršumu: kratė sovietų triobėsius, vis jieškodamas lašinių (Speck) ir suradęs siūsdavo juos savo „Vaterlandan“. Jei-gi neradavo — baisiai apsieidavo su šeimyniniais: mušdavo nagaika ar šautuvo priklodu (kolba), ketindavo nušauti ir įvariais budais bauginavo kol šeimyninkė nors iš kaimynų gavus atnešdavo jam ketatą svarų to nelaimingo „Speko“.

Ant tiek tas špeksmukis įkyrėjo sodiečiams, kad viena graži dieną jis pražuvo. Visos pastangos jo draugų surasti jį nuėjo ant niekų. Praėjo žiema, prasidėjo pavasaris. Nutirpo ledai ant ežerų. Jodami krantu žandarai pamatė, kad kyšo iš po vandens vokiečio pilvas. Ištraukė ir pažino savo pražuvusį draugą, bet kaip-gi nusistebėjo pamatę, kad iš burnos lavono kyšo didžiausias lašinių gabalas. Mat nusikraustieji sodiečiai pagavę špeksmukį, pribuko pilną burną lašinių, kad jis nebliautų, ir įbruko ekėtėn po ledu.

Žinomas dalykas, nemalonių buvo daug aplinkiniams gyventojams, bet visgi kaltojo nesurado.

Ypatingą doną vokiečiai atkreipė į Lietuvos miškus: girias, kurių, kaip žinoma, buvo daugybė — visviena ar tai vadiški, ar tai privatiški. Geriausius miškus vokiečiai iškirtė ir išvežė. Kad jiems būtų lengviau tą atlikti, vokiečiai pervedė siaurus geležinkelius (vagonetkas) miškų gilumon, pastatė tartokus.

Vietinius gyventojus varė varė prie darbo miškų kirstų, mokėdami už tai labai mažai. Tokiu būdu, iškirta maž-daug visas didesnes girias, supjovė ant tartokų lentomis ar kitaip ir išgabeno Vokietijon. Vename vokiečių laikraštyje buvo pasakyta, kad vienu miškų iš Lietuvos vokiečiai išgabeno ant 26 milijonų markių.

Apart išvežimo iš Lietuvos maisto, gyvulių ir miškų, vokiečiai daug blėdies pridarė įvairiais kitokiais būdais. Taip, jie nuplėšė nuo bažnyčių (Vilniaus katedros ir kitų) varinius stogus ir apdengė jas smaluotu popieriu; nuėmė nuo bokštų parliktus rusų kariuomenės pus, kurių parapionai nesuspėjo sukavoti; išplėšė dar-gi vargonų dūdas (Vilniaus katedroje), pakinklus, vilno nius daigtus, surekvizavonamų darbo drobes ir kitus audekus ir tt. ir tt. — Viso išrokuoti nėra galima.

Sunkenybė tų visų rekvizicijų dar labai padidino nesąžiniškumą vokiečių valdininkų Lietuvoje, kas vienas iš kurių skubinosi pa-

daryt sau kapitalą. Pavyzdžiui, surekvizavus grūdus veždami išmesdavo (maišus) iš vagonų ir surinkę juos pardavdavo perkupčiams (dažniausiai žydams), o iš žmonių dar reikalaudavo pridėti, nes esą ne pilną mierą davė. Už surekvizavus rugius vokiečiai mokėjo duokim po 5 rublius, o svar-dunos miestuose sulyg kortelių (čekių arba kuponų) kainuodavo 20-30 kap., bet tą duoną retas galėjo valgyti, o kas norėjo gauti geros duonos, kuri parsidavinėjo dar-gi be kortelių, turėjo mokėti už svarą po 1 rublį (maž-daug). Iš to aišku, kad surekvizuoti pigiomis kainomis rugiai patekdavo į perkupčių rankas, kurie ėmė po 1 rublį už svarą duonos, o kuponinė duona buvo tyčia kepama tokia, kad jos negalima būtų valgyti. Tas pat buvo ir su cukrumi: skiriamas kokiam nors miestui cukrus nebuvo dalinamas gyventojams (Vilniuje), bet patekdavo į rankas perkupčių (žydų), kurie vietoje 1½ markės už svarą imdavo po 8—15 markių.

Už surekvizuotus daigtus ne visados gyventojai gaudavo kvitancijas, o už išduotus kvitancijas ne visados buvo išmokami pinigai. Atstikdavo taip, kad amto viršininkas (kreisamt) liepudavo ateiti su kvitancijomis, buk tai pinigų atsiimti, bet atėmęs kvitancijas arba išduodavo vieną dešimtą dalį pinigų, arba visai nieko neduodavo (taip buvo Viešinių kreisamte).

Sunku išskaityti visas tas priemones, kurių vokiečiai griebdavosi, kad tik išlupus iš gyventojų šiek tiek skatiko; pasiremdami karės stoviu, jie plačiai vartojo mudimą, štopas, grąšinimą sušaudyti ir už kiekvieną „palengvinimą“ ėmė pinigų. Daug baldos, nesmagumų ir nuostolių pridarė gyventojams įvesti vokiečių taip vadinami „Reisescheini“, t. y. leidimai važiuoti geležinkeliais. Kad išgavus tokį leidimą, reikėjo paduoti prašymą ir laukti kokius 2-3 mėnesius, nežiurint į tai, nors tai būtų svarbiausias reikalas, ar mirtis artimiausio žmogaus, ar viso žmogaus turto klausimas. Bet ne visiems buvo taip sunku važinėti. Pirkdami ir perkupčiai žinojo kelių, kur galima buvo gauti leidimą per 1—2 dienas ir tuomi plačiai naudodavosi. Vieno leidimo važiuoti nuo administracijos dar nebuvo gana, nes reikėjo dar gauti nuo daktaro paliudijimą, kad esi apsaugojęs nuo utėlių (Entlausung-schein). Iš pusės sanitarijos gal tas buvo ir gerai, nes grįžtantieji iš Rusijos pabėgėliai atsiveždavo be skaitliaus to gero, bet vietiniai žmonės, nieko bendro su pabėgėliais neturintieji, vis-gi turėjo išdirbinėti sau tokius paliudijimus.

Vokiečių valdininkai, kurie išdavinėjo leidimus važiuoti, istaigų taip vadinamų „Verkehrsteilung“, bu audėklus ir tt. ir tt. — Viso išrokuoti nėra galima.

Sunkenybė tų visų rekvizicijų dar labai padidino nesąžiniškumą vokiečių valdininkų Lietuvoje, kas vienas iš kurių skubinosi pa-

kokiais savo erfeitorius. Apie kokį nors paprastą mandagumą, kuris visados yra vartojamas civilizuotų žmonių tarpe, tie ponai neturėjo jokio supratimo. Vilniuje ypač atsižymėjo leitonantas von Rappard.

Už vieną tik patarimą rapionams paduoti skundą augštesnei valdžiai ant žandarų už jų neteisingą pasielgimą, kunigas Kunigėlis vos neliko sušaudytas tų žandarų.

Po Lietuvos miškus slapstėsi daug pabėgėlių. Tai buvo rusų kareiviai, pabėgusie iš Vokietijos belaisvės, arba pačių vokiečių kareiviai, kurie nenorėjo eiti iš Lietuvos ant fronto ypač pradėjus nepasisekimams ant fran-cūzfronto.

Tokie pabėgėliai dienomis slapstėsi po miškus; naktimis-gi eidavo pagal gyventojus jieškoti sau maisto. Kas duodavo geruoju maisto tokiems svečiams, tas nukentėdavo baisiai nuo vokiečių valdžios (buvo atsitikimai sušaudymo), kas nedavė geruoju, iš to atėmė su ginklais patįs pabėgėliai ne tik maistą, bet ir pinigus.

Visi dvarai, kurių savininkai laike karės pabėgo, buvo paimti pačių vokiečių valdyti. Tam tikslui vokiečių pastatytas užveizda varydavo aplinkinius uki-ninkus ant darbų dvarai, už ką kaikada šiek-tiek mokėdavo, o dažniausiai nieko ne mokėdavo. Tokiu būdu buvo išdalies sugrąžinti baudžiavos laikai. Kaslink dvarų pas vokiečius buvo, matoma, savo idėja. Užveizdos dvarų pradėjo daryti taip vadinamus „pagerinimus“ tai yra, duokim, vienoje vietoje sugriaua triobą, o kitoje pastato; kasa ravus, veda tvoras ir tt. Visa tai, žinoma, buvo daroma veltui — lietuvių rankomis ir iš Lietuvos medžiagos. Bet pasirodė, kaip pradėjo grįžti namon tikri dvarų savininkai, vokiečiai padavė jiems sąskaitas už „pagerinimus“ ir pareikalavo už tokį mokėti nuo 50 nuo 80, o nuo 80 ir kelis šimtus tukstančių rublių.

Savininkams buvo pranešta, kad, jei jie neužmokes minėtų sumų, negaus atgal savo dvarų. Suprantamas dalykas, kad išmokėti taip didelės sumos po visų karės nelaimių nebuvo galima. To tik ir laukė vokiečiai ir tokiu būdu jie norėjo pradėti, paėmę ir savo rankas geriausius ir didžiausius žemės plotus.

Labai didelius nuostolius padarė kraštui įvesdami okupacijos valdžios Lietuvos pinigų valiutą.

Vokiečiai įvedė savo popierinius pinigų, taip vadinamus „Ober-Osto“, rusų-gi pinigai sustojo čje. Nors „Ober-Ost“ pinigai buvo pavadinti taip pat „rubliais“ ir „kapeikomis“, bet mainant rusų pinigus ant „Ober-Ostų“ buvo nustatytas kursas, kuris išpradžiu nebuvo taip labai žymus, bet laikui bėgant kaip rusų rublis vis krito, o „Ober-Osto“ kilo, taip dar pabai-goje 1918 m. už vieną „Ober-Osto“ rublį reikėjo mokėti 1½ iki 2 rusų rublių. Sunku išpasakoti visas kombina-cijas, kurios buvo daromos

su tais „Ober-Ostais“ ištuštinimui piliečių kišenių. Gana to, kad tie pinigai buvo išleisti privatinio banko Vokietijoje, taip vadinamo: „Ostbank fuer Handel und Gewerbe“. Dorelehnkasse ost“ su trimis parašais, kaip daugelis tvirtina, vieno ir to pačio direktoriaus, nors vokiečiai garsino laikraščiuose, kad jų valdžia pilnai garantuoja tų pinigų vertybę lygiai, kaip ir vokiečių markių.

Iš viso ko galima buvo pastebėti, kad vokiečiams labai reikalingi rusų valdžios, ypač carų, pinigai. Kad išgavus juos iš gyventojų, okupacijos valdžia Lietuvoje apskelbdavo laikas nuo laiko, kad nuo pažymėtos die-

nos nebebus mainomi rusų pinigai ant „Ober-Ostų“. Gyventojai skubiai mainė rusų pinigus, atiduodavo juos už pusę kainos. Stebėtina tas, kad tuo pačiu laiku, kada oficialis vokiečių bankas duodavo už rusų rublį vieną markę (50 kapeikų), ant biržos duodavo už rusų rublį 65—70 kapeikų „Ober-Ost“.

Galima stačiai pasakyti, kad įvedimas Lietuvoje „Ober-Ost“ valiutos veltui perpylė pusę Lietuvos kapitalo į Vokiečių kišenes.

Kas gali suskaičyti visus auostolius, visas ašaras, kurias vokiečiai pridarė Lietuvos piliečiams!

(Daugiau bus).

J. Gedminas.

LIETUVOS KAIMYNAI

Štai išlygos:

1. — Armijos abiejų pusių tegul susijungia prieš bendrąjį neprietelį, išskiriant prieš Lenkų karalių.

2. — Biržų miestai ir pilis tegul po kaučią bus kunigaikščio Radvilo perdurtas atstovui švedų karaliaus.

3. — Dispozicija kunigijos ir karaliaus lobių atitenka švedų karaliui, kaip kad iki šiolie budavo rankose Lenkų karaliaus, pirm visovo nepakrutinant tiesų ir privilegijų religijos R.-Katalikų.

4. — Pralaimėtas sritis, miestus ir pilis su jų ištekliais tegul atgal gauna švedų karalius ir pagražina juos jų savininkams.

5. — Religijos laisvė pirma visoko tegul esti nekuštinama. Visos dignituros, privilegijos ir liuosybės kokios-nebuk religijos, paguoda vyskupų ir senatorių, teismo rieriųjų luomos, taipgi abatų, prabščių, klebonų, kolegijų, vyriškų ir moteriškų klioštorių paguoda, lobiai, tiesos, privilegijos, fundacijos ir ypatos tegul čielybėje pasilieka.

6. — Kadangi Dievo lėmimu ir paskyrimu D. K. Lietuvos pareina valdžion švedų karaliaus, prašome tad mums tautai tvirtų tvirčiau-siai apsergeti, kad D. K. Lietuvos netaps įkunyta į švedų karalystę, bet su ja tokiu būdu sujungta, kaip ikišiol su Lenkų karuna, bu-tent: kad švedų tauta Lietuvių tautai, senatas senatui, o ricieriai ricieriams visame kame būtų lygūs. Galiaus tiesos, įstatymai, papročiai ir teismai, kad tie patįs pasiliktų ir visų laisvė nepakuštinta būtų.

7. — Balso laisvės seimuose tegul niekam nebus užginama.

8. — Švedų karalius pasi-stengs, kad maskviškė kariuomenė išsinešdintų už Lietuvos ribų, ir sulaukys ją nuo tolesnių užmačių.

9. — Jeigu ir kokie-nors traktatai su Lenkų karalyste būtų sudaryti, Lietuva nuo jų neišsiskiria; o jeigu Lenkai ką daugiaus numels-tų nuo švedų karalystės, tos mylistos tegul bus lygiais ir lietuviai, kurie dabar geru noru priima karaliaus protekeiją.

10. — Galiaus kariuome-nės drausmė tegul bus stian

džiai užlaikoma.

Datuota Kėdainiuose V. M. 1655, rugpjūčio 18 d.

Pasirašo: Petras Parčevskis, Žemaitijos vyskupas; Kazimieras Bieložoras, archidiaconas ir administratojus Vilniaus dieceijos; Jonušas Radvila, kunigaikštis Biržuose ir Dubingiuose, Vilniaus vaivada, hetmanas kariuomenių D. K. Lietuvos; Korvinas Gasienskis, paizdininkas ir laukinis hetmanas D. K. Lietuvos; Boguslavs Radvila, arklidininkas D. K. Lietuvos; Adomas Kamaraukas, Aleksandras Mierzejewskis, dvarininkas J. K. Didenybės ir daugelis kitų.

Švedų karaliaus Karolio Gustavo kariuomenės vado Magnuso de la Gardie vadu tas sąlygas priėmė Adolfas Loewenhaupt ir Benediktas Skitte, baronas von Duderhof.

Štai kitas atsitikimas. — Mirus Jonui Sobieskiui, Lietuvoje iškilo naminė karė, kur mažesnės bajorijos vadu buvo Jurgis Oginskis, o Sapiega, kuriuos Sobieskis buvo pakėlęs į kunigaikščius, ir po kurių vada stovėjo lietuviškoji kariuomenė, buvo priešingąja puse. Ilgą laiką vaisingos apygardos buvo paverčiamos į tyklus, ypačiai Kazimieras Sapiega labai engė Vilniaus vyskupo dvarus ir kaimus, iki 1700 m. Mykolas Vyšneviekis sumušė Sapiegus pas Valkininkus. Sapiegai: Kazimieras, hetmanas; Benediktas, paizdininkas; Aleksandras, didis maršalka; Gregoras, pataurumis — Mykolas (abazinis, jau bū-puo nuzurdotas) — tapo iš-vyti iš šalies, ir Karolio XII karių metu jie visi prisidėjo prie švedų. Jie rėmė de-tronizaciją Pridrikio ir tu-rėjo sumanymus tapti Lie-tuvos valdovais su Švedijos pagalba. Didėji Europos karė pašnibždėjo taipgi Lietuviams mintį atnaujinti pertrukusius ryšius su Skan-dinavija. Tai minčiai kuž-denant Stockholmė ir tapo pradžiai sutvarta švedų-Lietuvių Draugija (Svensk-Litauiska Foereningen), kad turėtų progą susipažinti tautos, aplink Baltijos jūrą gyvenančios, ir, bėgant lai-kui, užmegsti netik politiškus, bet ypačiai ekonomi-nius ryšius. Sakysime: Da-nija — žemdirbystės šalis;

nuo jos lietuviai gali ir u-kininkystės mokintis ir gau-ti geros veislės raguotų ir neraguotų gyvulių; o Švedi-ja turtinga yra geležimi, plienu, mašinomis ir tt., tad čion pašoniais ir pramonės mokykla ir rinka pasipirki-mui ne vien geležies, bet ir geležinių išdirbinių...

Turint tą viską omenyje, mums reikalinga arčiau su-sipažinti su Švedija — su pačiu kraštu ir jo turtais, su jo gyventojais ir jų kultūra, su jų išdirbyste ir prekyba. Taigi sekančiame straipsnyje bandysim arčiau pažvel-gti į tą nepaprastą kraštą su jo darbščiais, augštai kul-turoje ir apšvietoje pakilu-siais ir laisvę branginan-čiais gyventojais.

ŠVEDIJA.

I.

Krašto paviršius. — Švedi-ja užima didžiąją rytinę da-lį Skandinavijos pusiasalio, butent, — 172,876 ketv. my-lias iš 279,006 ketv. mylių viso pusiasalio ploto. Vaka-rinę pusiasalio dalį užima Norvegija. Švedija ir Nor-vegija pirmiau (1814-1905) buvo sujungta-dvilypė mo-narchija; dabar-gi kiekvie-na iš jų yra savystovi kon-stitucijinė valstybė su atski-ru savo karalium.

Švedija prisišlieja prie vakarinio Baltijos jūros pa-kraščio. Didžiausias krašto ilguma — nuo pietų iki šiaurės — siekia 986 mylias, o didžiausias platumas — apie 200 mylių.

Kraštinė Švedijos linija siekia apie 1,000 mylių. Ga-lima pastebėti, jog ta linija tęsiasi be žymų įlenkimų, iš-imant pietinį pakraštį.

Šiaurvyčiuose ir šiaurėje Švedija rubežiuojasi su Suo-mija, šiaurvakariuose ir va-karuose — Norvegija, piet-vakariuose ir pietuose randa-si arti Danijos, o rytuose su siduria su Baltijos jūra (ir Bothnijos užlaja), už kurios randasi Suomija (Finlandi-ja), Estonija, Livonija, Kur-šas ir Lietuva. Pietiniame Švedijos pakraštyje guli vi-sa eilė įvairios formacijos mažų salukių, kurios lošia gan svarbię rolę navigacijos žvilgsniu. Tos salukės su-daro pastebėtiną vaizdą prie inėjimo į Baltijos jūrą. Bet indomiausias salų vainikas yra susipynęs palei Stock-holmą, — lyg ir padabini-mui Švedijos sostainės.

Švedijai priklausiančios salos apima apie 3000 ketv. mylių žemės ploto. Sąryšy-je su tuo Švedija yra apru-pinta patogiausiomis prie-plaukoms. Vienok tulas iš-tų prieplaukų, palei Bothni-jos užlają, užtvėnkia ledai laike 6 žieminių mėnesių.

(Daugiau bus)

Buk, broli mano, išmintingas
Ir liaukis muzą bekamavęs, —
Daugiau tikros naudos įgautum,
„Kaip Reik Rašyti“ pastudiuavęs.
K. Vairas.

—o—

Pati: Kartais aš labai norėčiau būti vyru, o ne mo-tere.

Vyras: Kada taip buna?
Pati: Kada einu pro ap-rėdalių krautuvę, tad ir pa-mąstau, jog, vyru budama, jausčiausi laiminga, nupirk-dama savo moterei gražų lebe...

PERŽVALGA

Prasižengimai Rusijos Dabartiniųjū Valdytojū. — Mes neabejojame, jog autoriai protestų ir „papeikimų“, siunčiamų mūsų redakcijon, yra suklaidinti įvairių svajotojų, kurie dabartiniame bruzdėjime Rusijoje mato ateities išganyką arba ateities žmonių rojų. Jei pasaulyje kada nors įvyks rojus, tai juodžiausia dėmė žmonijos istorijoje bus tas, kas dabar pergyvenama Rusijoje ir kitose Europos šalyse.

Kad taip yra, pasižiūrėkime, kas dabar valdo Rusiją.

Pirma — dabartiniai Rusijos valdytojai buvo ir sakosi dabar dar esą karščiausiais gynėjais LAISVĖS ŽODŽIO. Tuo tarpu jie persekioja ir stabdo visus laikraščius, kurie tiksliai nesutinka su jų politika ir taktika. Šituo atžvilgiu daugiausiai nukentėjo pačių social-demokratų spauda. Ar ne kitaip yra pas mus? — Juk žmonės, prijauniantie dabartinei Rusijos valdžiai, jei galėtų čia, Amerikoje, sustabdyti visus laikraščius, kurie kitaip mano, arba kurie drįsta kritikuoti Rusijos valdžios darbus. Tas pats yra ir tarp Lietuvių, — pavyzdžiui gali būti, ant nelaimės, ir kaikiuros mūsų knuopos...

Antra — Rusijoje dabar panaikinta teisė laikyti susirinkimus; nuo visų Rusijos gyventojų yra atimta teisė balsuoti, išskyrus tuos, kurie dirba dirbtuvėse ar tarnauja; net ir tarpe darbininkų, dabartiniųjū Rusijos valdytojų slaptoji policija (o kaip dabartiniai tos šalies valdytojai ir jų šalininkai bjaurėdavosi tokia policija, kada tą policijos sistemą panaudodavo caras!), sijojimus daro: tie, kurie drįsta balsuoti ne už bolševikus, yra pažymėti, kaip kontr-revoliucionieriai. Vadinas, prie dabartinės tvarkos Rusijoje balsavimai, rinkimai ir t. p. nebeteko prasmės, nėra jų, nuo žmonių atimta prigimtoji teisė balsavimais išreikšti savo nuomonę, savo pasitikėjimas arba nepasitikėjimas esančia valdžia arba jos statytiniais.

Trečia — didžiausius prasižengimus dabartiniųjū Rusijos valdytojų yra prieš social-demokratų, t. y. prieš savo buvusius draugus socialistus. Iš nesuskaitomų ekzekucijų, kurias atliko dabartiniai Rusijos valdytojai, didžiausius nuosimtis išpuolė ant tų žmonių, kurie buvo socialistų partijos nariais, kurie per visą savo gyvenimą kovojo prieš caro valdžią, kurie puvo kalėjimuose, šalo Sibijoje. Dabar jie yra apšaukti kontr-revoliucionieriais vien tik dėl to, kad jie nepagiria bolševikiško režimo, kad jie nupeikia taktiką bolševikų, kuri, jų nuomone, pažemino socializmą. Ar kitaip yra pas mus? Pasižiūrėkime kadirį laikraščius, — pavyzdžiui, buv. „Naujienu“ redaktorių, kentėjus carų ka-

šauktas pavojingesniu ir aršesniu priešu, negu bile kitas, kas iš visos širdies buvo ir yra priešingas socializmui!... Antai, vienoje kolonijoje kalbėjo tas pats buv. „Naujienu“ redaktorius, p. Grigaitis, — žmogų vien už tai, kad vedė susirinkimą, kuriame buvo prakalbos, namų šeimyninkas bolševikas išvijo iš kambario!... Juk, jei tokie žmonės nesibijotų policimono, nesibijotų bausmės, jie savo oponentus, nesutinkančius su jų pažiūromis, žudytų.

Ketvirta — dabartiniai valdytojai Rusijos panaikino net ir patį panašumą teisybės. Ten dabar nėra teismo, nėra įstatymo, nėra galės bile provokatoriaus iškūstam žmogui apsiginti, prirodyti savo nekaltumą. Tukstančiai vyrų ir moterų liko sušaudyti be jokio teismo; kiti tukstančiai be teismo ir tankiausieji be kalčios puna kalėjimuose, kur yra tokos baisios sąlygos, kokių nebūvo prie caro žiaurios valdymo, kurie gal teužinami tamsybės gadynėje, pasindionus ar pas chiniečius...

Akyvaizdoje to, kas dabar dedasi Rusijoje, mes nei nesistebime, kad mūsų broliai Lietuvoje visomis įjėgomis, kokios dar pas juos liko po ilgų kančių ir vargų, gina savo kraštą nuo užpuolimo tų žmonių, kurie Rusijai atnešė pragarą. Dėlto ne kartą prisieina pagalvoti, ar ir mūsų broliai, kurie gina tokią valdžią, pamasto, kur link nuėjo savo supratime teisingumo, savo troškime laisvės ir laimės visiems, visam pasauliui.

Teisybė, mums sakoma, kad dabar Rusija yra valdoma darbininkų. Kasžin, ar tie žmonės, kurie taip tvirtina, žino, kas ištikrųjų valdo Rusiją. Juk tai ne demokratų, ne paties žmonių valdžios negali išsirinkti arba ją atšaukti. O to, kaip tik, ir negali dabartinės Rusijos žmonės. Prie dabartinės valdžios valdančioji Rusiją jiega yra ne darbininkų, ne minių rankose, bet rankose naujos aristokratijos, naujo pavydalo „susipratusių inteligencijos“, priėmusios didžiuliečių taktiką atsiekimui utopinių tikslų. Juk paties tos valdžios vadai, pvz. Leninai, Trockis ir kt., niekadados nebuvo darbininkais, niekadados neragavo tikrojo darbininkų skurdo ir vargo. Dabartiniai Rusijos valdytojai, naujojo tipo inteligentai, užėmė caro valdininkų, kunigaikščių, vietas. Užtenka jau paties Lenino žodžių, kada jis pasakė, kad dabartinėje valdžioje 100.000 „klišiniai susipratusių inteligentų“ stojo vieton 100.000 senojo tipo aristokratų. Užtenka to paties Lenino žodžių, apibudinančių, kas yra Raudonoji Gvardija, kada jis, trečiame, rodos, sovietų kongrese pasakė, iš kokių elementų susideda ta gvardija, kuria remiasi visa dabartinė Rusijos valdžia; jis pasakė, kad iš 100 gvardiečių 39 yra kvailiai, 60 niekšų ir tiksliai vienas yra tik geras žmogus... Taigi, jei Rusijos valdžia būtų dar

bininkų valdžia ir teisinga valdžia, tai tokio apsireiškimio tenai nebūtų.

Todėl jei mūsų žmonės, kurie stoja už Rusijos betvarkę ir jos terora, žinotų, kas tenai ištikrųjų yra, jei stengtųsi pamatyti ir blogasias puses to Rusijos rojaus, tai truputį šalčiau atsineštų su savo gyrimais, su savo užtarinėjimais jos. Tuokart ir mūsų visuomenėje būtų galima prieiti prie kokio nors nuoseklesnio susipratimo ir prie darbų Lietuvos atečiai.

Dėl Nesusipratimų. — Šiame „Tėvynės“ numeryje talpiname 177-os kuopos iš Milwaukee „papeikimą“ redaktoriui, su griežtu reikala vimu „pasitraukti iš savo vietos“. Redaktoriaus kaltė yra ta pati, kokią nurodo ir 57-ta kuopa (likviduota) iš Worcesterio, Mass., apie ką jau buvo savo laiku rašyta. Čia apie tai užsimindami, nei nemanome ginti redaktoriaus ypatos, — čia einasi apie svarbesnį dalyką, butent apie tai, ar mūsų organizacija yra Lietuvių organizacija, ar gal žmonių, kuriems tauta, tautiškas, tautos ateitis ir laisvė nieko nėra verta. Todėl ir leidžiame sau užimti tokį klausimą: kiek tiek vietos laikraščioje.

Sakoma, buv. redaktorių 30-me Seime „prižadėjo vesti laikraštį bepartviškai“. Klausimas, kokiame formoje toks prižadėjimas buvo padarytas ir kaip kas supranta žodį „bepartviškai“. Pavyzdžiui, „Tėvynė“ nėra ir gal nebus jokios politinės partijos organu; „Tėvynė“ neveda jokios griežtos agitacijos PRIEŠ partijas nei UŽ partijas, vadinas — ne agituoja žmonių, kad dėtųsi prie kokios partijos, ar kad eitų iš kokios partijos laukan. O jei laikraštis nušviečia partijų darbus, in-formuoja savo skaitytojus apie politinio Letuvos gyvenimo bėgį ir t. p. — tai tam jis yra yra ir laikraštis. Mes dar ikišiol negirdėjome, kad kur nors pasaulyje būtų koks nors laikraštis, kurs tais dalykais neužsiimtų, t. y. nušvietimu įvairių darbų, pakraipų, informavimų savo skaitytojų. Jei kur toks leidinys ir būtų, tai jis nesivadintų laikraščiu. Ikišiol mes buvome tos nuomonės ir esame tos nuomonės, kad Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai nori, kad jų organas būtų tikru laikraščiu, nušviečiančiu Lietuvos ir Lietuvių reikalus, jų troškimus, jų siekinius, jų darbus ir jų viltis. Tokiu laikraščiu „Tėvynė“ ir stengėmės padaryti, ir mums, kaip atrodo, tas pasisekė. Jei kam toks laikraštis nepatinka, — ką padarysi, juk yra žmonių patarėlė, kad dar neužgimė tas, kurs galėtų visiems įtikti.

Ir čia dar pakartojame, kad S. L. Amerikoje buvo ir yra Lietuvių organizacija, visados dėjusi daug pastangų Lietuvių kultūriniam pakėlimui, Lietuvių auklėjimui. Ypatingai šiuo laiku, kada mūsų Tėvynės likimas yra ant svarstyklių, tai ir mūsų Susivienijimas stengiasi pridėti savo šapelį, kurs gal ir nusvers tas svar-

stykles gerojon mūsų tėvų kraštui pusėn. Todėl tad ir papeikimus, pacinančius nuo mūsų brolių, mes primame ne su pikta širdimi, bet su minčia, kad jie neispė ja tos didelės šio laiko svarbos. Bet ateis laikas, kada jie pamatys savo klaidą ir tuokart pripažins, jog mes išlaikėme organizaciją ant prideramos jai ugštos.

Amerikos Lietuvių Taryba Nemato Reikalo Dabar Seimą Šaukti. — 10 d. balandžio New Yorke buvo Amerikos Lietuvių (katalikų) Tarybos susirinkimas, kuria me svarstyta Lietuvių Seimo šaukimo klausimas. Rezoliucija, prisiūsta mums iš A. L. Tarybos raštinės (laiško num. 9414), paaiškina ir priežastis, dėl kurių Seimo negalima esą dabar šaukti.

Rezoliucijoje sakoma: „Kadangi viena kariaujančioji pusė gali arba pasisakyti mūsų nepri-gulnybės nepripažįstanti; arba dalį lietuvių apgyventos žemės priskirti prie svetimos viešpatijos; „Kadangi mes negalime eikvoti savo įjėgų pirm laiko,

„Todėl Amerikos Lietuvių Taryba nutaria:

„I. Laikyti savo įjėgas prirengtas galinčiam iš-kilti minčtam pavojui;

„Seimo šaukimą atidėti iki tam pavojui pasiro-dant...“

Vadinas, Amer. Liet. Tarybos nariai mano, kad „vie na kariaujančiųjų pusių gali pasisakyti nepripažįstan-ti Lietuvos neprigulnybės arba gali dalį lietuvių apgyventos žemės priskirti prie svetimos viešpatijos“ ir tokia pusė, pirm, negu padarys tokį neprielankų mums žingsnį, palauks, kokią akciją ims Amerikos Lietuvių Taryba, — o ji tuokart šauks Seimą!!! Kels protestą!!! Išėina, „gesins žvakės po mišparų“!...

Ne, taip negali būti, ir prie tokio išrišimo Lietuvos klausimo neprileis mūsų mios, kurios iš visų vietų jau reikalauja Seimo ir nesiliaus reikalavusios, iki toks Seimas įvyks. Ne tada bus išgirstas mūsų balsas, kada jau kas mūsų krašto žemę „priskirs prie svetimų viešpatyščių“, bet d a b a r, tiksliai dabar, nes tiksliai dabar ir yra laikas Amerikos Lietuviams pasakyti toms kariaujančioms valstybėms, kad Amerikos Lietuvių, griežtai stovėdami už Amerikos Prezidento paskelbtus principus, niekadados nesutiks, kad jų, kaipp savitos tautos, teisės būtų peržengtos; kad nebūtų skaitomasi su Lietuvių, kaipp tautos, balsu. Tiksliai tuokart galima bus užbėgti pavojui už akių, jei bus išanksto tuomi pasirupinta.

Tautinė Taryba, klausydama savo sąžinės balso ir klausydama įsakymų minių, kurios ima į savo rankas rupinimąsi Lietuvos likimu, nusprendė šaukti Seimą, — ir TIE, KAM RUPI LIETUVOS LIUOSYBĖ, AT-EIS Į TĄ SEIMĄ IR PRI-SIDĖS PRIE LIETUVOS LIUOSAYIMO DARBO!

Maksim Gorkij.

IŠPAŽINTIS

Apsysaka.

(Autoriaus paviljimu vertė KAROLIS VAIRAS).

Teodorui Šaliapinui pašvenčiu.

(Tąsa).

Anksčiau vargo ir liudnumo žodžiai pelenais sėsdavo man ant širdies, o dabar uždega ją, it smaili kibirkštis, nesa dabar kiekvienas vargas — mano vargas, ir laisvės stoka svetui varžo mane.

Neturi žmoniės vietos ir laiko augti dvasiškai ir tas skaudu ir pavojinga aplenkusiems juos, nesa pasilieka jis vienas priešakyje, nemato jo žmonės, negali pamerinti savo spėkomis ir, vienas, be naudos sudega jis savo geismų ugnyje.

Kalbu aš su mažrusiais, nesa pažįstu jų minkštą kalbą.

— Per amžius vaikščioja svetias po žemę tai šen, tai ten, jieško vietos, kur galėtų laisvai pritaikyti savo pajėgas teisingo gyvenimo statymui, per amžius vaikščiojate jūs, tikri tos žemės ponai — kodėl? Kas neduoda vietos svetui, žemės valdomui, ant jo sosto, kas nurovė nuo jo galvos vainiką, nustumė nuo sosto ir varinėja iš krašto į kraštą, visų darbų sutvetoją, puikiausį daržininką, išauginusį tiek žemės grazybių?

Dega žmonių akis, šviečiasi jose atbudusi žmogaus siela, ir mano akis tapo jautresnės ir didesnės — matai ant žmogaus veido klausimą ir tuoju atsakai ant jo, matai neužsitikėjimą — kovoje su juo. Seni spėkai iš atidengtos jo širdies ir ta spėka padeda tau rinkti į vieną visus.

Jei bekalbant su žmonėmis užgausi savo žodžiu visiems bendrą ir giliai kiekvieno sieloje paslėptą tikrai žmoniškąjį — tai iš jų akių išėina šviesi spėka, pasotina tave ir pakelia augščiau jų. Bet nemislyk, kad tai tavo valia pakėlė tave. Tau suteikia sparnus tos spėkos, kurios, apėmusios tave išviršaus, iejo į širdį, susiliejo į vieną, tu esi tvirtas ta galybe, kurią tau suteikė toje valandoje žmonės — išsivaikščios jie, grius jų dvasia ir vėl tu busi lygus kiekvienam jų.

Taip pradėjau aš savo skambinimą — šaukiau žmones ant naujų pamaldų, vardanaujo gyvenimo, bet dar nevisai tebuvo pažinęs naują savo Dievą.

Zlatoustė, kažkokios šventės dieną, kalbėjau ant plečiaus ir vėl policija įsikišo, gaudė mane, o svetias vėl mane paslėpė.

Pasipažinau ten su puikiais žmonėmis — vienas jų Jokubas, Vladykinas, studentas, iš dvasiškųjų giminės, ir dabar mano karštas draugas, ir ant viso gyvenimo bus tokiu! Į Dievą netikėdamas, myli jis bažnytinę muziką iki ašarų, griežia ant vargonėlių psalmės ir verkia, malonus tas žmogelis!

Aš jo klausiu: — Ko-gi bliauni, atskalune, bedievi? Šaukia jis man, rankas kratydamas: — Iš džiaugsmo — prijaunė didžias grazybes, kurios bus sutvertos! Nesa jei ir tokiaime bjauriame ir purvinyame gyvenime menkos pavienių žmonių pajėgos tiek daug grožės sutvėrė, kas-gi bus padaryta ant žemės, kuomet visas dvasiškai laisvas pasaulis ims išreikšti savo galingos dvasios degimą psalmėse ir muzikoje?

Ims jis pasakoti apie ateitį, jam aiškiausiai šviesia, ir pats stebisi iš savo matymų! Daug aš pelniau nuo to draugo, lygiai kaip ir nuo Mykolo.

Dešimtimis mačiau įstabių žmonių, — vienas pas kitą siuntinėja jie mane iš miesto į miestą; — einu aš, tartum per degančią girią, visur liepsnoja vienas ir tas pats tikėjimas. Negalima išrokuoti žmonių įvairumo ir apsaityti džiaugsmo, paregėjus visų jų susivienijimą.

Didelis rusų svetias ir neapsakomai gražus gyvenimas!

Kazaniaus gubernijoje pragyvenau paskutinį širdies smugį, tą smugį, kuris užbaigė statyti šventnamį.

Buvo tai Septynių Ežerų tyruose, laike procesijos su Dievo Motinos paveikslu — tą dieną laukta paveikslą sugrįžtant iš miesto, — diena iškilminga.

Stovėjau aš ant kalnelio palei ežerą ir žiūrėjau: visur aplinkui susirinko svetias, ir šiltomis vilnimis plaukia žmonių kunas pas vienuolyno vartus, atsimuša į jo sienas, saulė leidžiasi ir raudonai dega jos rudeniai spinduliai. Varpai plasnuoja, it paukščiai, pasiryžę lėkti kartu su savo giesme, ir visur nuogos žmonių galvos saulės spinduliuose pančios aguonų galvoms.

Pas vienuolyno vartus laukiama stebuklo, mažame vežimelyje guli nepasikrutinant jauna mergelė; jos veidas užšalo it vaškas, akis pusėtinaiai primerktos ir visas jos gyvenimas — tyliame blakstienų drėbėjime.

Greta su ja — tėvas, augštas vyras ir žilabarzdis, su didele nose, ir motina — pilna, apskriturnė; pakėlė ji antakius, plačiai išplėtė akis, žiūri pirmyn, judina pirštus ir rodosi, kad ji tuoju sušuks baisiai ir karštai.

Prieina žmonės, žiūri ligonei veidan, o tėvas krato barzdą ir kalba lygiu balsu:

— Pasigailėkite, krikščionys, pasimelskite už nelaimingąją, be rankų, be kojų guli ji jai ketvirtus metus, pasimelskite prie Dievo Motinos, atlygins jums Viešpats už šventas jūsų maldas, padėkite tėvui-motinai užbaigti vargus vargą!

Matyt, senai jau vežioja jis savo dukterį po vienuolynus, ir jau nustojo vilties ją išgydyti, — gieda vienodai vienus ir tuos pat žodžius ir jie ampirusiai skamba jo lūpose. Žmonės klausosi jo maldavimų, atsidūsta, persižegnoja, o mergelės blakstinai dreba ir pridengia jos akis.

Gal kokią dvidešimtį nusilpnėjusių mergaičių teko man matyti, dešimtis — su puolamąja liga ir kitokias ligones; visados man buvo skaudu ir gėda už jas, gaila vargūgių, kuno sveikatos nustojusių, gaila to jų bergždžio laukimo stebuklų. Bet niekuomet dar neįaučiau gailėsčio su tokia spėka, kaip dabar.

Daugiau Bus.

RABINDRANATH TAGORE.

DARŽININKAS

Vertė KAROLIS VAIRAS.

= 2 =

„Ak, poete, jau prisiartina vakaras; tavo plaukai pradėjo žilti.

„Ar tu, pats vienas budamas, girdi pranešimą iš Ten, Kas Bus Vėliau?“

„Jau vakaras“, tarė poetas, „ir aš klausau, nesa kas nors gali pašaukti mane iš kaimo, nors ir yra jau vėlu.

„Aš tėmyju, ar jaunos ištroškusios širdys pasitinka viena kitą, ar dvi gyvų akių porį maldauja muzikos, kad ji pertrauktų jų tylėjimą ir kalbėtų už juos.

„Kas-gi austų jų geidulingas dainas, jei aš atsisėčiau ant gyvenimo kranto ir svajočiau apie mirtį ir apie tai, kas bus po jos?

„Ankstybosios vakaro žvaigždės pažūva.

„Gedulių raudos garsas palengva numiršta palei tylinčią upę.

„Šviečiant pailsusiam mėnuliui, apleistų namų kieme kaukia šakalai.

„Jei koks klajunas, apleidęs savo namus, ateitų čionai žiūrėtų į nakties veidą ir klausytų tamsos murmėjimo, tai kas pašnabždėtų jo ausin gyvyjos paslaptis, jei aš, užsidares savo duris, bandyčiau pasi-liuosuoti ir mirtinųjų ryšių?

„Tai menkniekis, kad mano plaukai pradėjo žilti.

„Aš visados esu taip jaunas arba taip senas, kaip jauniausias arba seniausias žmogus šiame kaimė.

„Vienų akyse yra saldus ir atvira šypsa, kitų-gi akyse gėdingas mirksėjimas.

„Vieni lieja savo ašaras dienovydiu, gi kiti savo ašaras paslepia tamsoje.

„Aš esu reikalingas jiems visiems ir pertai neturiu laiko galvoti apie tai, kas paskui bus.

„Mano amžius prilįgsta kitų amžiui, tad kas bėdos, jei mano plaukai pradėjo žilti?“

(B. T.)

LIETUVOS NEPIRGULMYBĖS KLAUSIMAS

(Parašė T. NORUS ir J. ŽILIUS.
Iš Anglų kalbos vertė PATRIOTAS).

Pridėjus prie to Mažąją Lietuvą, gauname, jog Lietuvos plotas siekia 26.923 keturkampų kilometrų ir gyventojų turi 4.834.000.

Jei prie to pridėsime Gardino (išėjus Brest-Litovsko, Bialsko ir Kobrino pav.) guberniją ir dalį Naugarduko pavieto, kas sudaro 2.000 ketur. kolim. su 80.000 gyventojų, tai gausime sekančias Lietuvai skaitlines:

	Keturk. Kilo-	Gyven-
	metrų:	tojų:
Lietuva, pagal pirmąjį skirsinį	96.926	4.834.000
Gardino gubernija	21.563	903.880
Naugarduko pavieto dalis	2.000	80.000
Viso	120.489	5.817.880

Iš augščiau paduotųjų skaitlinių matome, kad Lietuva nėra taip maža, kaip kad kam gali atrodyti ir kad šalis yra gana tirštai apgyventa. Imant Rusiją, kaip vienatę, randame, jog joje ant keturkampio varsto išpuola 9 gyventojai; imant 60-tį Rusijos gubernijų, randame po 32 gyventojų ant keturkampio varsto; Kauno gubernijoje išpuola, abeliai imant, 55 žmonės ant Iketurkampio varsto; Vilniaus gubernijoje — 51 gyventojas; Suvalkų gubernijoje — 65 žmonės ant 1 keturkampio varsto. Taigi, apamai imant, Lietuvoje išpuola 57 gyventojai ant 1 keturkampio varsto.

LIETUVA, SULYGINUS SU KITOMIS VALSTYBĖMIS.

Sulyginimas Lietuvos su kitomis mažomis valstybėmis parodo gana indomias pasekmes. Pasižiūrėkime valandėlei į sekančią lentelę:

Valstybės vardas	Surašas daryta metuose:	Gyventojų 1.000-čiais:	Ketur. Mylių 1.000-čiais:
Albanija	1914	850.	11.43.
Belgija	1913	7.633.	11.39.
Bulgarija	1914	4.765.	44.06.
Danija	1911	2.772.	15.07.
Finlandija	1912	3.197.	125.69
Graikija	1914	4.363.	41.69.
Holandija	1912	6.114.	12.79.
Etnografinė Lietuva	1912	5.817	47.00.
Lietuva ir Latvija	1912	8.417.	75.00.
Luksemburgas	1910	260.	1.00.
Montenegro	1914	516.	5.57.
Norvegija	1910	2.392.	124.86.
Portugalija	1911	5.950.	35.35.
Rumunija	1914	7.516.	53.18.
Serbija	1914	4.548.	33.70.
Švedija	1912	5.504.	178.18.
Šveicarija	1911	3.780.	15.98.

Čia išskaitliuota 14-ka valstybių iš 21-os; apieista tiksliai 7 didesnės valstybės. Finlandija, kuri neseniai įgijo nepriklausomybę ir Lietuva, kuri vėlesniuose laiku yra pasiryžusi nebenešti ilgiau vergijos jungo, yra in-traukta, kaip atskira vienata.

Šita lentelė parodo, kad Lietuva, kiek tas palyti plotą ir gyventojų skaitlį, gali drąsiau statyti savo reikalavimus kaslink nepirgulybės, negu daugelis dabartinių Europos viešpatijų ir kad, tuo pačiu pamatu remiantis, ji užimtą ketvirtą ar penktą vietą tarp keturiolikos gyvuojančių viešpatijų, t. y. ji būtų didesnė, negu dešimts dabar gyvuojančių Europos viešpatijų.

Lietuva yra didesnė už Bulgariją ir už Serbiją, o jeigu mes priimsime atidžion, su kokių narsumu pastaroji kovojo, noriai liedama savo kraują ir kentėdama karės vargus ir sunkenybes, tai suprasime, kaip serbai brangino savo laisvę ir nepirgulybę ir kaip jie atsisakė būti paprastu priedu prie didelės ir turtingos viešpatijos.

Lietuvos padėjimas iš geografinio ir ekonomiškio atžvilgio yra daug patogesnis, negu Šveicarijos arba Serbijos, kurios yra atskirtos nuo didžiųjų pasaulio vieškelio. Laisvas susinešimas suteikia vieną iš galin-giausių priemonių prieš ekonomišką, todėl ir politišką, vergiją. Tokios mažos viešpatijėlės, kaip Danija, Holandija ir Belgija turi būti dėkingos už savo evoliuciją daugiausiai savo patogiam geografiniam padėjimui, nežiurint to, kad šale jų žydi kaimynės galingos tautos ir jų viešpatijos. Laisvas susinešimas su pasauliu suteikia žmonėms progą apsimainyti savo prekėmis ir gauti

užrubežinių prekių kiek jų reikia; tokiu būdu jų loeni reikalai nuo to pelnija ir pavergimas ir kaimynių viešpatijų vergiją nėra taip lengvas.

Lietuvos ir Latvijos Konfederacija.

Latvija randasi į šiaurius nuo Lietuvos, išilgai Baltiko pakraščio ir apeliokėse Rygos įlankos susisiečia su Estonija. Latvija susideda iš Kuršo gubernijos ir pavietų: Rygos, Volmaro, Wendeno ir Valko — Livonijos gubernijoje; iš Vitebsko gubernijos įeina Dvinsko, Režicos ir Lucino pavietai ir nedidelis plotas vakarinėje dalyje Pskovo gubernijos.

Sulyg viršminėto aprašymo skaitlinės, paremtos ant 1897 metų cenzaus, yra sekančios:

	Keturk. Kilom.	Skait. Gyventojų:
Kuršas	27.024	736.885
Livonija (4 pav.)	27.190	765.394
Vitebsko (3 pav.)	16.820	492.346
Viso	71.034	1.994.625

Paėmus gyventojų skaitlius priaugimą nuo 1897 m. iki 1912 metų ant 30 nuosimčių, skaitlius gyventojų šiame plote būtų mažiausiai 2.600.000. Susivienijimas Lietuvos ir Latvijos tuomet padarytų plotą iš 191.523 keturk. kilometrų su 8.417.000 gyventojų.

Taigi, jeigu Lietuva susirištų su Latvija, savo tautiniais broliais, kaip daugelis lietuvių ir latvių tam pri-taria, tai iš to pasidarytų didelė viešpatija. Lentelė pa-rodo, kad tokia viešpatija būtų didesnė už Rumuniją, Holandiją, arba Belgiją, kaip gyventojų skaitliu, taip ir plotu didumu.

Iš ekonomiškio ir politiško žvilgsnio viskas kalba už tai, kad šitokia valstija pasekmingai vystytųsi ir augtų; gamtos turtai ir geografinis padėjimas taip pat suda-ro patogias aplinkybes tokiai unijai. Politiškai, Lietu-va ir Latvija niekad neturėjo barnių — ir nėra jokių matomų priežasčių, kodėl jie turėtų būti dabar, arba vėliau. Abidvi šitos tautos, buvusios kaimynais ir kai-myniškai gyvenusios nuo amžių, niekad neuskriaus-dė viena kitos jokių būdu ir todėl neprivalėtų būti pa-mato jokiam neužsiganėdinimui ar nesupratimui. Jei-gu ateityje jos sutiktų susijungti politiškai.

EKONOMINIS LIETUVOS PADĖJIMAS.

Lietuva yra žemdirbystės šalis.

Lietuva yra lygi šalis, jos žemė yra gera ir derlin-ga. Svarbiausias gyventojų užsiėmimas todėl žemdirbys-tė ir gyvulių auginimas.

Sulyg rusiško papratimo, Lietuvos žemė tapo pada-linta į didesnius bajorų dvarus ir kaimiečių kolonijas arba „šniurus“. Sulyg 1894 metų statistikos, 39.8% vi-sos žemės Lietuvoje priklausė bajorams, 43.2% kaimie-čiams, 5 proc. miestelėnams ir 12 proc. valdžiai.

Žemės padalinimas buvo sekantis, imant nuosim-čiais ir desiatinomis (Desiatina yra apie 2.6 akro).

Kaimiečių Žemė.

	Kauno g.	Viln. g.	Suval. g.
Iki 5 desiatinų	4.3	3.1	43.2
5 iki 10 desiatinų	15.5	15.5	23.0
Daugiau 10 desiat.	80.2	65.2	38.8
Viso tukstančių des.	1.610	1.279	50.2

Bajorų Žemė.

	Kauno g.	Viln. g.
Iki 100 desiatinų	80.6	80.7
Nuo 100 iki 1.000 desiat.	17.3	16.9
Daugiau 1.000 desiatinų	2.1	2.4

Viso bajorų žemės tukstančiais desiat. 1.728 1.533

Iš šių skaitlinių yra aišku, kad didesnė ukių dalis yra vidutiniško didumo, daugiausiai negu 10 desiatinų, ir gerai tinkančios intensyvei žemdirbystei.

Nuo 1894 metų, t. y. nuo dienos šios statistikos pa-darymo, Lietuvoje t. y. p. nusėdina permaina ukių pada-linime. Dideli dvarai, praskolinti — ypatingai lenkų — tapo išdalinti ir išpardavinėti kaimiečiams; tokiu būdu vidutiniškų ukių skaitlius pasididino.

Aplamai paėmus, gali pasakyti, kad pusėtina gy-ventojų dalis yra gerai žeme aprūpinti. Štai tame ir yra skirtumas išlygų, kurios tuom žvilgsniu yra Lietu-voje ir Rusijoje, kaip ir kitose šalyse, kur ukininkai yra savininkais tik mažų žemės šmotelio.

Lietuviai ukininkai gyvena atskirai.

Centralinėje Europos Rusijoje ukininkai gyvena kaimais. Lietuvoje yra visai kitaip; čia ukininkai gyve-na ant savo loenų atskirų kolonijų, kaip kad Skandina-vijoje ir Amerikoje.

Daugiau Bus.

SKAITYTOJŲ LAISKAI I REDAKCIJA

(Šitame Sklyruje „Tėvynės“ skaitytojai yra kviečiami dalytis savo nuomonėmis apie mūsų visuomenės ir organizacijų reikalus. — Red.).

Gerb. „Tėvynės“ Redakcija: —

Šis straipsnelis buvo pasiūstas į „Garsą“ su prašymu patalpinti, bet „Garsas“, to nepadaręs, sugrąžino, nei žodžio nepasakęs. Gaus straipsnį atgal, buvo kreiptasi prie „G.“ redaktoriaus ypatingai, kad paklausus netalpinimo priežastis. Atsakymo išskaus negauta. Bet „G.“ redaktorius p. Šimutis neva tai bandė pripa-rodyti, kad tai per ilgą raš-tas, kad tai šiaip kas tokio neaiškaus ten esą, ir galų gale prisipažino, kad jis pa-daręs klaidą, kad savo laik-raščio peržvalgoje parašęs tokią pastabą. Iš to visko buvo matoma, kad p. Šimu-tis tik todėl ir netalpino, kad viešai nenorėjo pasaky-ti, jog padarytą klaidą at-šaukia...

Tų prežasių verčiamas, turiu šį raštelį talpinti ki-kitur.

KASLINK SIUNTIMO P. MARTAUS I LIETUVĄ.

Vos spėta pradėti darbą, kaip tuojaus atsirado ir prie-šų, kurie, ar tai nori tam reikalui pastoti kelią, ar tai su kokiais savotiškais išrokavimais skleidžia prie-šingą nuomonę.

„Garsas“ 14-me numeryje Redakcijos Pastabose, sako, kad Sandaros pirmosios kuopos pasiuntinys p. Mar-tus Lietuvoje daugiau nie-ko neveiks, kaip tik platins bedievybę. Jis sako, p. Martus Amerikoje niekino katalikiškąją visuomenę, kad jis nėra pasišventęs Lie-tuvos reikalams, ir paga-liaus padaro išvedimą, kad Sandaros pirmosios kuopos žingsnis tai yra nerimtas darbas.

Nebūtų stebėtina, kad taip kalbėtų socialistų laik-raštis, kuriam kiekvienas už Lietuvos gerovę darbas, pagal supratimą, atrodo pra-gaištingas. Bet kuomet taip kalba katalikiškoji spauda, tai nėra galima praleist ne-pastebėjus.

Visųpirma reikia pasaky-ti, kad „Garsas“ kenčia be-reikalinga baimė, kad p. Martus nukeliaus į Lietuvą platins bedievybę. Aš nea-bejoju, kad „G.“, ir visa ka-talikiškoji visuomenė labai gerai žino, kad p. Martus budamas Amerikoje, niekur nei per pusę lupų nėra iš-taręs prieš tikėjimą. Tai tas jau aiškiai parodo, kad p. Martus katalikų tikėjimo neardo. Tai kam-gi tada reikėtų taip kalbėti?

Važinėdamas po lietuviškas kolonijas, p. Martus yra daugelyje vietų pasakęs, kad katalikų vadovai daro daug klaidų, o to nei pats „G.“ užginti negali. Bet juk tai tas nereiškia, kad tai p. Martus platina bedievybę.

Kad p. Martus nėra ganė-tinai pasišventęs Lietuvos reikalams, tai jau čia „G.“ didžiausią ir tai neatleista klaidą daro. Čia reikia pa-sakyti, kad šiame reikale

„G.“ nesiskaito su faktais, bet tik taip sau rašo, kas jam ant atminties užėjo. Arba gal buti dėlto, kad p. Martus nėra katalikiškosios partijos žmogus. Jeigu „G.“ redaktorius kitaip manytų, bei skaitytųsi su faktais ir norėtų suprast, bei permaty-ti p. Martaus pasišventimą Lietuvos reikalams, tai prie-tokios kalbos niekuomet ne-dasilieistų.

Čia aš norėčiau „G.“ re-daktoriaus užklausti, kaip di-desnio pasišventimo nuo žmogaus galima reikalaut? Ir kas kitas yra daugiau pa-sišventęs kovai už Lietuvos reikalus, negu p. Martus? Butų labai žingeidu, kad „G.“ parodytų antrą tokį žmogų, kuris per vasarą dirbtų ant „farmų“ ir su-taupinęs keletą centų, atė-jus-gi žiemai važinėtų po A-meriką su prakalbomis, rink-tų nuo žmonių pinigus kovai už Lietuvos Nepirgulybę, ir be jokio iš niekur atlygi-nimo. Ar tai galima surast kitą tokį žmogų, kuris tiek pasišvestų? O jeigu „G.“ žino dar labiau pasišventu-sį, tai pasako, kad visi apie jį žinotų.

Jeigu „G.“ norėtų pasa-kyti teisybę, jis pasakytų, kad p. Martus yra vienas iš labiausiai pasišventusių žmo-nių kovai už Lietuvos reika-lus. Jis pasakytų, kad p. Martus per daugelį metų, kiek tik galėdamas, dirbo Lietuvos naudai, palikęs vi-sus savo reikalus. Jis pa-sakytų, kad p. Martus, važi-nėdamas po lietuviškas kolo-nijas organizavo grupes žmo-nių, kalbino aukauti į Lie-tuvos fondus, kuomet kiti „pasišventėliai“ (už geras algas) važinėdami paskui tą darbą griovė ir niekino tau-tininkus, iš ko net patis ka-talikai pasipiktindavo. Ta-da būtų visiems aišku, kuris iš tų yra labiau pasišventęs už p. Martų.

Bet štai dar kas atrodo labai juokingu, kad „G.“ pripažįsta, jog dabartiniu laiku Lietuvoje darbininkai yra reikalingi, bet matyda-mas, kad Sandaros 1-ma kuopa nors vieną tokių dar-bininkų stengiasi į Lietuvą pasiųst, pasako, kad tas da-rbas jam atrodo visai nerim-tas. Iš to kiekvienas leng-vai gali suprast, kad „G.“ i-š klausimą žiuri labai vien-pusiškai. Iš to visko galima išskaityt, kad jeigu žmogus būtų siunčiamas katalikų partijos, tai „G.“ labai tam pritarų, bet kuomet tai da-ro tautininkai, tai „G.“ ma-tomai labai nesmagu.

Tas neturėtų būti. Jeigu tas darbas geras ir reikalin-gas, ir kas nors stengiasi jį gyvenimui įvykdyti, tai jau nesakykite, kad tai dar-bas „nerimtas“, nes iš to iš-eis juokai, daugiau nieko.

Dar vieną dalyką noriu pastebėti, tai yra tas, kad „G.“ taip labai nesirupintų apie keno nors „free ride“, bet stengtųsi iš savo pusės pasiųst žmonių į Lietuvą. Mes nebijojome, kad ir ka-talikai duos kam nors „free ride“, bet pasidžiaugsime, nes žinome, kad kuo dau-giau žmonių ten nuvažiuos, tuo bus geriau.

Jeigu mes turėsime Lie-tuvoje ganėtinai darbinin-ky, tai tuomet nebus ten vietos lenkų „sokolams“, taip kaip kad dabar yra. Ne-tvers jie savo armijų pačiuo-se Lietuvos centruose, k. a. Kaune, bei kitur, kaip kad dabar daro.

O ant galo kam-gi reikia dejuoti apie svetimas žaiz-das? Juk Sandaros 1-mos kuopos komitetas nesikrei-pia į plačiąją visuomenę su prašymu aukų, bet kreipia-si tik į tuos žmones, kurie y-ra žinomi, kaip p. Martaus draugai ir rėmėjai, bei šiaip suprantanti reikalo svarbą. Nuo katalikų visuomenės niekas aukų nereikalauja ir todėl bereikalo nereikia de-juoti. O kad buvo pasiųs-tas vienam katalikui atsi-šaukimo laiškas, dėl išban-dymo katalikų vienpusiškū-mo, tai už tai nėra reikalo pykti.

A. L. T. Sandaros 1-mos kuopos komisijos sek. —

A. M. Auganas.

P. S. Baigiant gaminti šį straipsnelį, pastebėjau, jog ir „Draugas“ 80 nume-ryje taip lygiai dejuoja, kaip ir „Garsas“. Todėl čia noriu ir „Draugui“ tą patį pasakyti, — nesirupin-kite, broliai, apie svetimus reikalus ir netaktiškumus; geriau tą laiką pašveskite taisymsi savųjų klaidų. Mes nesirupiname apie jūsų rei-kalus. Mes nesakome, kad jūs blogai darote, rinkdami pinigus statymui bažnyčių, kuomet Lietuvoje žmonės badu miršta...

„Tėvynės“ Redaktoriui.

Gerbiamasai: —

Čia prisimėčiau Jums rank-raštį po antgalviu: „Papei-kinio Žodis „Tėvynės“ Red.“ Prašau įdėti jį į arčiausį „Tėvynės“ numerį. Kopiją nuorašą pasilieku ant vie-tos, ir prašom patalpinti „T.“ iki pirmai dienai gegu-žės arba pranešti, kada tilps. Nepranešus ir nepa-talpinus iki pirmai dienai gegužės mūsų kp. išsireiški-mo bei papeikimo už Jusų vienpusiškumą, busim pri-versti kreiptis į pašalinius laikraščius.

Toliaus, prašom nedėti JO KIOS PASTABOS po mu-sų išsireiškimu. Uodegų mes labai nemėgstam, taigi nesag-stykit jų.

Washingtono diplomati-jai Jūs ir-gi galite pranešti, kad jinau jokių popierių ne-siuntinėtų. Pastaruoju lai-ku gavom pundą petiečių dėl Lietuvos „Nepirguly-bės“, visos guli pas mane, iki pasiųsiu jas į gurbą. Rašt. gavęs perdavė man.

J. Dementis.

SLA. Pirmsėdys.

Papeikimo Žodis „Tėvynės“ Redaktoriui.

Mes, SLA. 177 kp. laikyta me savo mėn. susirinkime 6 d. balandžio, š. m., vienbal-siai nutarėm išnešti viešą papeikimo žodį „Tėvynės“ redaktoriui už nesilaikymą tų prižadų, kuriuos jis pada-rė 30-tame Seime (remian-ties 54 kp. rezoliucija, tilpu-sia „Tėvynėje“ No. 13, š. m.), kur jis (redaktoriūs) prižadėjo laikytis l' šališk politikos klausime.

Mūsų organizac politiką, bet gry

tarpinė broliškos pašalpos draugija. Ji nieko neturi ir neprivalo turėti su politika, koki ji nebūtų: bolševikiška, menševikiška, tautiška arba klerikališka. Musų laikraštys „Tėvynėje“ neturi rasti vietos tiems reikalams. „Tėvynė“ privalo būti užpil dyta raštais, kalbančiais apie reikalus SLA. Jeigu redaktorius neįstengia vienas užpildyti savo raštais „Tėvynę“, lai atsisaukia į mokančius valdyt plunksną žmones — rašytojus, o abejonės buti negal, kad atsirast tam reikalui žmonės.

Kitaip, mes pilnai pritariame 57 kp. iš Worcester, Mass., kur pasakyta, kad „jeigu jis (redaktorius) jau čia negana atsakantis tar nauiti musų org., lai pasitraukia nuo savo vietos“, už leidamas vietą tam, kuris mokės ir įstengs vesti laikraštį taip, kaip jis turi būti vedamas, neikišantis nosies į politiką, kur ne jojo amatas.

Toliaus, mes viešai pasmerkiam dėjimą „Tėvynės“ tokių „pikėrių“, kur skelbiama tautiška neapykanta, kur lietuviai kurstomi prieš rusus ir lenkus, kad buk tie žmonės nori užgriebti Lietuvą ir t. p. Tokį sistematišką agitacijos varymą mes griežtai pasmerkiame.

Musų kp. su pasibjaurėjimu žiuri į visas iš Centro siuntinėjamas popieras, kur kalbama ir reikalaujama aukų į visokių fondus. Ir tol į i(kp.) prisižada neaukauti nei vieno cento, kol nebus padarytas galas mus Centre tiems politikierių darbam.

SLA. 177 kp. Komisija:
F. Beržanskas,
F. Matulis,
J. Dementis.

Nuo Redakcijos: — Talpiname šį 177 kuopos raštą papeikimą tam, kad kiti musų organizacijos nariai natyti, jog musų tarpe yra ir ne-lietuvų, t. y. tokių žmonių, kuriems gnyimas Lietuvos reikalų ir kova už

Lietuvos laisvę ir ateitį yra „kaukų gerklėje“.

Keistas yra 177 kuopos reikalavimas, kad prie jų rašto nedėti jokių pastabų. Vadinas, kuopa turi teisę užsipulti, o tu, ant kurio ji užsipulė, turi tylėti! Taip kaip tik daro ir Rusijos bolševikai. Mes dar, ačiu dievams, nesubolševikėjome: pripažindami 177 kuopai teisę išreikšti savo nuomonę, neatsisakom ir patįs nuo išreiškimo savosios. O kad 177 kuopa nemėgsta, anot p. Dementio, „uodegučių“ — tai ne musų tame kaltė.

Organizacijos reikalams „Tėvynėje“ yra ne maža vietos pavedama. *Gi nuo Lietuvos reikalų gildinimo ir jų gynyimo „Tėvynė“ patol neatsitrauks, pakol SLA vadinsis Lietuvių organizacija.* Ir jei 177 kuopa, jei jos nariai yra užtarėjais laisvės žodžio ir pripažįsta svarbiausį demokratybės principą, kad „didžiama valdo“, tai turi sutikti su ta didžiama SLA. narių, kurie nustato organizacijos tvarką ir jos organo pakraipą. Jei didžiūnai SLA. narių nepatiktų dabartinę „Tėvynės“ pakraipą, tai redaktorius senai jau būtų užleidęs savo vietą kam kitam.

Už gražius 177-tos kuopos patarimus redaktoriui pasitraukti iš savo vietos redaktoriaus taria ačiu, — bet jis žino, kad ne 177-tos kuopos patarimu jis priėmė tą vietą, tad ne tos ar kitos kokios kuopos reikalavimu jis atsisakys nuo jos.

NAUJI RAŠTAI

DARBININKŲ-MOTINA. Parašė A. Kollontai. Vertė švenčioniškis. Spauda „Laisvės“, Brooklyn, N. Y., 1918 m. Pusk. 35, kaina 20c.

VELNIO BAZNYČIA. Parašė St. Przybyszewski. Liuosai vertė švenčioniškis. „Laisvės“ spauda ir turtu. Brooklyn, N. Y. Pusk. 128, kaina 50c.

Žodis Reikale Suvienu Valstijų Pergalės Paskolos

Gerbiamieji Viengėnčiai!

Tulas laikas tam atgal mes girdėjome šios šalies balsą, kalbantį ir raginantį mus, kad kiekvienas gyven tojas, gyvenantis šioje šalyje, privalo, pagal savo geriausią išgalėjimą, pirkti Laisvės Paskolos Bondsus, idant tuomi prigeltėti Suvienuytų Valstijų valdžiai ir aliantams pergalėti Vokietiją ir jos sandrauges valstybes, kurios kartu kariavo, norėdamos apgalėti visą pasaulį. Kaip kiti šios šalies gyventojai, taip ir mes, lietuviai, išgirdę prezidento Wilson'o balsą, kuris kalbėjo Suvienuytų Valstijų vardu, tuojaus griežėmės prie darbo, įvairiose kolonijose tvėrėm komitetus, rengėm prakalbas, pardavinėjom Laisvės Paskolos Bondsus ir pagal savo išgalėjimą patįs pirkom, idant tuomi prigeltėjęs šiai šaliai, kuri yra musų nauja Tėvynė ir kuri stoji į karę Aliantų pusėje. Mes pirkom Laisvės Paskolos Bondsus, kad aprūpinus šio šalies ir aliantų armijas su reikalingomis karė reik-

armija, norėdama išlošti karę, būtina turi turėti gana maisto, tinkamus drabužius, ir gana ginklų ir visas kitas reikmenis. Kas atsitiko? Atsitiko tas, kad tokis šios šalies gyventojų pasiryžimas ir sutartinas darbas išlošti karę, siunčiant kuogreičiausia ir kuogdaugiausia kareivių į Europą, privertė tuos, kurie ketino būti viso pasaulio valdovais, pasiduoti, ir karę tapo išlošta.

Tą linksmą naujieną visi sutikome su didžiausiu džiaugsmu, nes supratom, kad pasaulis tapo paluostu ir kad demokratybės principai paėmė viršų. Kad tą supratom — tai parodė, tuojaus rengdam demonstracijas, darydam parodas ir kiekvienas budami pilnas užsiganėdijimo ir linksmumo. Niekuomet žmonija gal dar nėra girdėjusi tokios linksmos naujienos, kaip kad buvo toji, kuri pranešė apie pabaigą karės, — tai buvo linksmiausia naujiena. Tačiau, Gerbiamieji Viengėnčiai, turime atminti, kad karė paliko savo ženklu, kurių panaikinimui reik-

kės padėti daug truso ir turto, nes reikės viską išnaudojti. Dabar-gi kaip tik yra toks laikas, kada kiekvienas žmogus turi atlikti savo dalį jam pavesto darbo, t. y. prigelti padaryti pasaulį daug geresniu, negu kad ikišiol buvo. Suvienuytos Valstijos, stodamos į karę, norėjo ją išlošti ir kad išlošė — tai dabar tos pačios Suvienuytos Valstijos nori prigelti tą pasaulio sugriautą dalį pakelti iš pelenų. Užtatai, Gerbiamieji Lietuviai, mes dabar girdim Suvienuytų Valstijų balsą, kalbantį į mus, kad atstatymui ir pakėlimui tos pasaulio dalies iš pelenų, yra daroma nauja paskola, užvardyta *Pergalės Paskola*. Šita valdžios pranešimą mes kiekvienas turėtumėm ir priivalom pasitikti su atvira širdžia, su kuodidžiausiu prielankumu ir entuziazmu. Musų prielankus link Pergalės Paskolos atsinešimas prigeltės daugiausia, negu kokis kitas elementas Lietuvos reikalams, kuriai mes visi laisvės ir neprigulmybės geidžiame. Taigi parodykime, kad mes galime dirbti ir rūpintis mūsų reikalais. Mes neturime nieko bijoti, pirkdami Pergalės Paskolos Bondsus, nes šios šalies val-

džia, kuri šiandien pasaulyje yra tvirčiausia ir turtinčiausia, pilnai už musų teikiama jai paskolą atsako ir už musų paskolintus pinigų užmoka taip didelį arba net didesnį nuošimtį, negu kur kitur galėtum gauti už savo skolinamus pinigus. Todėl, Gerbiamieji mano Viengečiai ir Draugai, stokim darban visi, kaip vienas, ranka rankon, petys petin ir kaip kad praityje dirbom dėl pasekmės Laisvės Paskolų, taip dabar dar su didesniu pasiryžimu dirbkime dėl pasisekimo, — o pasisekimas turi būti, — dėl Pergalės Paskolos. Imkimės tuojaus už darbo, tvėrkim komitetus, pirkim bondsus ir su visomis įjėgomis, su visa energija prisidėkim prie aktyvio darbo, idant galėtum suteikti Suvienuytų Valstijų valdžiai visą tautai, ko ji nuo musų tikisi, ir teisėtai reikalauja. O taip darydami, be abejonės, atlikime savo pareigas kaip šios šalies piliečiai ir gyventojai, kas kiekvienam piliečiui ir gyventojui pridera atlikti, ir kartu nemaža prigeltėsi, mas laisvės ir neprigulmybės trokštančiai Lietuvai.

Su didžia pagarba
St. Gegužis.
SLA. Prezidentas.

S. L. A. Reikalai

KUOPŲ VIRŠININKŲ KAUCIJOS.			
SLA. kuopų viršininkų kaucijos inėjo į galę nuo 1 d. kovo. 1919 m., ir bus geros iki 1 d. kovo, 1920 m. Turime pastebėti, kad šimet kuopos suvis nesi-rupino šiuomi reikalais, kaip kad rodos jos yra pilnai užsitikrinusios, jog nieko negali atsitikti per visus metus. Mums labai malonu, kad musų kuopų viršininkai yra patikėtinai žmonės, bet, biznio žvilgsniu žiūrint, reikėtų prisilaikyti tų taisyklių, kokios yra nustatytos pas mus. užstatymas kaucijos už kuopų viršininkus išsuoja labai mažai, o jeigu kas atsitiktų, tai kuopa turi ant ko atsiremti. Mes turime tris šimtus kuopų ir iš to skaitliaus vos tik 68 kuopos užstatė kaucijas. Ką tas reiškia? Nieko daugiau, kaip apsilėidimę. Dėlto, kurios kuopos dar nėra atnaujinusios kaucijų, ar nėra užstačiusios už savo viršininkus, gali taisyti padaryti, prisijusdamos su pinigais blankas, kuriuos buvo visoms kuopoms išsiuntinėtoms. Naujai susitvėrusios kuopos, arba tos, kurios pražudė prisijusius blankas, lai atsisaukia į Centro raštine, — gaus kitas blankas. Sekančios kuopos užsisatė kaucijas:			
Kp. No.	Miestas	Suma	
5	Plymouth, Pa.	200	
6	Plymouth, Pa.	200	
7	Pittston, Pa.	300	
10	Philadelphia, Pa.	200	
11	Waterbury, Conn.	400	
12	Nanticoke, Pa.	200	
13	Minersville, Pa.	300	
16	Dorrisville, Ill.	200	
21	Detroit, Mich.	300	
27	Auburn, Ill.	200	
29	Westville, Ill.	100	
34	New Britain, Conn.	400	
40	Pittsburgh, Pa.	200	
45	Hazleton, Pa.	200	
46	Terre Haute, Ind.	300	
48	Portage, Pa.	200	
56	Penns Station, Pa.	200	
60	Grand Rapids, Mich.	400	
62	Lorain, Ohio.	200	
63	Chicago, Ill.	200	
64	Baltimore, Md.	400	
68	Lee Park, Pa.	200	
70	Cliffside, N. J.	300	
72	Plainville, Pa.	200	
77	Rockford, Ill.	200	

82	Pana, Ill.	400
84	Farmington, Ill.	200
85	Edwardsville, Pa.	300
88	E. St. Louis, Ill.	300
100	Racine, Wis.	200
102	Herrin, Ill.	400
103	Johnston City, Ill.	200
105	Dayton, Ohio	200
108	Canton, Ill.	200
110	Plains, Pa.	200
111	Tuscarora, Pa.	200
118	Curtis Bay, Md.	200
121	Clinton, Ind.	200
130	Livingston, Ill.	200
137	Wilburton, Okla.	400
145	Byesville, Ohio	200
147	Girardville, Pa.	200
152	Braddock, Pa.	200
155	Benld, Ill.	300
156	Benton, Ill.	200
157	Youngstown, Ohio	300
158	Springfield, Ill.	600
160	Donora, Pa.	300
161	Christopher, Ill.	200
166	Simpson, Pa.	300
167	Joliet, Ill.	200
176	Chicago, Ill.	200
179	Cedar Rapids, Ia.	200
187	New Phila., Pa.	200
188	Royalton, Ill.	200
193	Toledo, Ohio	200
194	Cicero, Ill.	200
203	Sebastopol, Pa.	200
204	Tamaqua, Pa.	200
230	Wanamie, Pa.	200
242	Gary, Ind.	200
243	Coalgate, Okla.	200
244	Cheltenham, Pa.	200
245	Newark, N. J.	200
257	Peoria, Ill.	200
272	Riverside, N. J.	200
284	Tolleston, Ind.	200
295	Granville, Ill.	200

Viso \$17.400.00
A. B. Strimaitis,
SLA. Sek.

SLA. III APSKRICIO KUOPOMS.

Nuo kovo 16 dienos aš užėmiau SLA. III Apskricio pirmininko ir organizatoriaus vietas man suteiktas III Apskricio kuopos visuotiniu balsavimu. Yra tai šiuos uždavimus, kurių aš negalėjau tinkamai atlikti, jei ne būtų visi vieno sutarime ir vienybėje. Tat-gi šiuomi kreipiuosi į III Apskricio kp. ir narius, kviesdamas visus prie darbo labui SLA. — dirbkime, kaip kas galime ir

mokame, šiuomi laiku dauguma musų gabesnių narių yra pagauti politikos bangų, arba abelnai imant, mes visi esam daugiau užinteresuoti politikos judėjimu, negu mūsų organizacijos likimu. Aš nesakau, jog mums nereikia rūpintis politika, tačiau mes neturime atsi-kurti ir nuo veikimo organizacijoje, nes kitaip musų organizacija negalės augti nei bujoti.

Aš iš savo pusės pasižadu lankytis į kp. susirinkimus, kaip agitacijos tikslais, taip ir dēlei pagalbėjimo sutvarkyti kuopų knygų vedimą, nes kaip mums yra svarbu, kad kuopos augtų nariais, taip lygiai svarbu, kad kuopose būtų tvarkiai vedami reikalai.

Kartu kreipiuosi ir į visas komisijas, kurios yra išrinktos per Apskricio susivažiavimą, dēlei surengimo vakaro ar baliaus Apskricio naudai ir dēlei surengimo prakalbų maršruto po visą III Apskrį, meldamas, kad tos komisijos tuojaus imtųsi už darbo ir atliktų savo uždavimus, kaip kad praėjo susivažiavimo nutarimai neliuktų tik nutarimais, bet kad būtų įvykinti gyvenimam.

Jeigu kas norėtųmė kokių informacijų, lai malonėkite kreiptis į mane laiškais, ypatiai, ar per telefoną šiuo adresu: 6 Baxter Place, East End, Pittsburgh, Pa. Telefonas: Franklin 446 R.

S. Bakanas,
SLA. III. Aps. pirm.

APDRAUDOS KOMPANIJOS PAKELIA MOKESTIS.

Visos apdraudos (Insurance) kompanijos rengiasi pakelti narių mokesčius ant 10 nuošimčių, — dėl to, kad nuo influencijos epidemijos išmirė daug žmonių. Apdraudos dalykų žinovai apskaitliuoja, kad didelis žmonių mirinumas, pasidėkavojant infliuencijai bus dar bent per du metus. Pakelimas mokesčių reikalingas yra tam, kad užtikrinti apdraudą likusiųjų narių.

PIRMO, SLA. APSKRICIO PRAKALBŲ MARŠRUTAS.

Gerb. V. K. Račkuskas, „Tėvynės“ redaktoriui, kalbės sekančiose vietose:
Bal. 25 d. — Tamaqua, Pa.,
" 26 — New Phila., Pa.,
" 27 — Shenandoah, Pa.,
" 29 — Hazleton, Pa.,
Geg. 3 d. — Gilberton, Pa.,
" 4 — Mahanoy City, Pa.,
" 5 — Frackville, Pa.,
" 6 — Minersville, Pa.

Po tų didelių pasaulio perversmių ir dabartinių svarmumu musų tautai momentu, kaip lygio ir musų organizacijai SLA., ir kaip žinoma, kad gerb. Račkuskas buvo per daugelį metų musų tautos vienu iš uoliausių veikėjų, kokių ir dabar yra, ir budamas „Tėvynės“ redaktorium per 8 metus, — suprantama, kad jam SLA. reikalai yra žinomi. Užtai jisai galės daug ką pasakyti. Todėl būtų malonu, kad tose prakalbose lankytųsi kuodaugiausia publikos.

M. Valaitienė.

Maršruto Reng. Kom. Sek.

WATERBURY, CONN.

S. L. Amerikos 11-ta kuopa nori Seimo. Kovo 2 d., 1919 metų, šviesos Draugijos svetainėje, atsibuvo susirinkimas 11-tos SLA. kuopos. Besvarstant visus svarbesnius reikalus, tapo pakelta klausimas kaslink užnamo šaukti visuotiną Amerikos Lietuvių Seimą. Kiek apkalbėjus, vienbalsiai nutarta, kad mes, 11-ta kuopa SLA., stojame už šaukimą Visuotinio Amerikos Lietuvių Seimo, kuris turi būti šaukiamas kaip galima greičiausia, kad subendrins visą Amerikos Lietuvių veikimą ir kad galintų visų Amerikos Lietuvių galinų balsu, ko mes lietuviai reikalaujame.

11-ta kuopa SLA. pageidauja, kad Seimas būtų šaukiamas į New Yorką.

SLA. 11-tos kuopos valdyba: Pirmininkas A. J. Povilaika, Raštininkas J. S. Rimkevičius.

WOODHAVEN, L. I., N. Y.

Čionai neseniai susitvėrė 8-ta kp. SLA. Tuo tarpu kuopelė yra neskaitlinga, bet tikimės, kad trumpame laike narių skaitlius pasidaukins.

Kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą 13 d. balandžio. Apkalbėjus kuopos reikalus ir užsimokėjus mėnesines mokesčius, draugai sumanė paremti ir Lietuvos Neprigulmybės reikalus. Sumesta aukų sekančiai:

M. Sakavičius — \$5.00, J. Latvaitis — \$5.00, J. Tamošaitis — \$2.00, A. Sidlavičius — 75c., P. Latvaitis — \$2.00, K. Simenkevičius — \$2.00, S. Miliauskas — \$2.00, J. Liaukonis — \$2.00, K. Liaukonis — \$2.00, M. Liaukonis — \$2.00, viso sykiu pasidare — \$24.75.

Nors tai neperdidelė auka, bet kas duoda nuo širdies, tai aukauja dvigubai!

Jonas Latvaitis,
Iždin.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI ORGANO REIKALUOSE.

Gerb. J. D. Tauris. — Nesuprantame, kame Tamsta matai „tarinavimą klerikalams“... Neatsisakykite aiškiau parašyti ir užčiuoti tas nepatinkančias Jums vietas musų laikraštyje.

Gerb. J. Stanionis, Cleveland, Ohio. — 14-tos kuopos Rezoliuciją gavome ir stengsimės Kuopos reikalavimą, kiek tai bus galima, patenkinti. Taipinti jos negalime, nes Jūsų kuopa jau kartą rašė apie tą patį klausimą, ir jos raštas tilpo organe. Nurodymai, kokių raštų Jūs reikalaujate laikraštyje, yra reikalingi redaktoriui, o ne skaitytojams, nes ne skaitytojais redaguoją laikraštį, ir ne skaitytojais mokina, kaip laikraštis turi būti vedamas.

Ačiuodami Jums už Jūsų dėmą, kokią kreipiate į laikraštę turinį, turime pastebėti, kad taip pat ir klystate savo išvedžiojimuose, butent:

1) Apskelbimų reikalą tvarko administracija, o ne redakcija; jei pirmos reikalauja apskelbimui pirmo puslapio ir už tokią vietą apmoka, tai joms ir duodama pirmas puslapis; 2) pranešimai iš Lietuvos ir iš įvairių Amerikos Lietuvių komitetų yra talpinami dėl žmonių informacijos; 3) bolševikiškoje dvasioje straiptiniai negali būti talpinami „Tėvynėje“ dėl tokių priežasčių, kurių čionai negalime Jums paaiškinti; 4) tokiems klausimams, kaip streikai, jų iššaukimo priežastis, kapitalistinės kuopos industrijos silpnybės, budai išsiliosavimo iš industrialės vergijos — tiems visiems klausimams gildinti yra partijų organai, arba specialiai laikraščiai, k. t. DARBAS, ŽARIJA, NAUJIENOS ir tt. Mes neturime teisės kištis į tą dirvą, kuri yra apimta partijų, nesa neturime teisės paversti TĖVYNĖ partijiniu laikraščiu; 5) nesuprantamas yra jūsų reikalavimas, pageidaujate TĖVYNĖJE žinių apie sukilimus ir revoliucijas, tokių žinių dabar yra pilni laikraščiai. Taigi yra jų ir TĖVYNĖJE. Prie to netrukus TĖVYNĖJE spausdinsime ilgesnį raštą apie RUSIJOS REVOLIUCIJĄ.

Žinoti reikia, kad ne visiems galima įtkiti: talpindami tikrai tokius straiptinius, kokių Jūs reikalaujate, sukelsime nepasitenkinimą tarpe tų SLA. narių, kurie pilnai sutinka su dabartine TĖVYNĖS pakraipa, — ir atpenė. Gi paversti tautiškos organizacijos laikraštį vien bolševikiškai agitacijai — nebūtų nei nuoseklų, nei sveiką Lietuviams ir Lietuvai. Tuo labiau, kad lietuviai turi užtektinai tokios literatūros, nežiurint net to, kad valdžia jau ne vieną tokios pakraipos laikraštį uždarė ir tokių laikraščių redaktoriai per užkaborius pabėgo, kaip tikri „didvyriai“!

Bet atkartojame, kad Tamstų nurodymai bus paimti domon ir, kiek tai bus galima, bus stengtas jų prisilaikyti. Prie progos pastebime, kad būtų gražu, jei ateityje nestatytumėt redakcijai ultimatumų, į kokį laiką turi Jūsų raštas tilpti organe, — žinokite, gerb. Draugai, kad SLA. organas yra organu 295-ųjų kuopų, o ne tik vienos Jūsų kuopos; taigi tokių ultimatumų mes netiktai negalime pildyti, bet ir priimti jų negalime.

102-ai SLA. kuopai, Herrin, Ill. — Tamstų protestas nėra pamatuotas, kad tilptų organe, prie to ir jo rašyba yra tokia, kad reiktų jis išsisai perrašyti, o mes perrašinėjimu svetimų raštų neužiimame.

„Tėvynėje“ niekados nebuvo rašyta, kad Lietuvoje būtų tokia pat valdžia, kaip yra Lenkijoje, — tad kam gerbiamieji remiatės iš pirmo išlaūžtais faktais. Jūsų rezoliucija bus priimta domon ir, kiek galėdami, rupinsimės ja vadovauties. Ačiu už nurodymus.

86-tos kuopos valdybai, Pittsburgh, Pa. — Tamstų „protesto rezoliuciją“ priėmė; ačiu už pamokinius ir nurodymus, kaip reikia redaguoti laikraštis, — pasinaudosime. Buv. 57-tos kuopos nariams, Worcester, Mass. — Tamstų rezoliucija, kurioje kalbata apie „Pild. Tarybos sauvaiaviavimą“ ir „ikišimą pinigų ant 3½ nuoš.“ — dėl jos tilpo ir argumentacijų negali tilpti organe; jei talpintume, tai prisieitų mums sudurti su krasa ir kitomis valdžios įstaigomis, o to niekas negali geisti. Todėl gerbiamieji Tamstos pasitenkinkite SLA. Sekretoriaus atsakymu, kurs yra sekantis:

„Kas jus informavo, kad Pildomoji Taryba nupirko tik už \$30.000.00, tai neteisingai informavo. Jei tētytumėt į organizacijos bėgį jos organe, tai butumėt matę „Tėvynės“ No. 11 šių metų raportą kontrolės komisijos ir išdo globėjų, kur parodoma kiek, kam, kada išmokėta ir kiek kokiems tikslams yra inėjo pinigų ir kur pinigai yra. Tuomet Jums būtų aiškiau, nes žinotumėt, kad Pildomoji Taryba nei vieno cento suđutų pinigų niekur niekam nepadovanojo. Atpenė, įdėdama į Laisvės paskolas ne 30 tukstančių, bet 70 tukstančių, niekuomi prieš narius neprasikalto, nes įdėjo į saugią vietą ir tai ant didesnio nuošimčio, negu bent koks bankas gali mokėti.

„Kas Tamstas informavo, kad pinigai, įdėti į Laisvės paskolas neša tik 3½ nuoš., tas apsilenkė su teisybe, ir jūs paprašykite jo, kad jis jums tą darodytų faktais.

„Finansų Komisija ir Kontrolės Komisija niekur įstatų nesulaužė. Papeikimas ne vietoje. Dėl informacijų atskreipkite į Kontrolės Komisijos nari, kurs gyvena ten pat, ant vietos (p. J. Nevickas, 149 Millbury str., Worcester, Mass.). Jis žodžių jums pilnai išaiškins, kaip stovi SLA. turtas.

„Kaslink organo — mes esame tos nuomonės, kad organas yra vedamas tokioje dvasioje, kokia atsako mūsų dienos klausimams. Nėra abejonės, kad Apšvietos Komisija seka organo pakraipą ir pilnai su jo dvasia sutinka“

LIETUVIAI AMERIKOJE

EASTON, PA.

Kovo 13 d., 1919 m., 7 val. ryte, mirė *Stasys Pikelis*, 34 metų amžiaus. Priežastis mirties buvo užkietėjimas vidurių ir nevykusi operacija. A. a. Pikelis buvo rimtas žmogus. Jis savo gyvenime nieko neužgavo piktų žodžių, buvo ramaus būdo, tykus ir sympatiškas; mylėjo savo šeimyną ir ramų gyvenimą. Prigulėjo prie S. L. A., L. S. S., L. D. D. ir prie Philadelphia Life Insurance kompanijos. Mėgo skaityti geras, moksliškas knygas ir buvo skaitytojų beveik visų pirmiejiškų laikraščių. Jo pagerbimui buvo 5 gyvųjų gėlių vainikai: 2 nuo LSS, 42 kp., nuo giminių, nuo L. M. P. S. 14 kp. ir nuo šapos darbininkų, kur velionis dirbo. Iš Lietuvos paėjo iš Kauno gub., Telšių pav. ir parapijos. Amerikoje pragyveno 5 metus. Paliko didžiausiam nuiludime savo moterį Marioną ir dvi dukreles: Stanislovą 8 metų ir Juozapiną 5 metų.

A. a. S. Pikelis.

Laidotuvėse dalyvavo visi velionio giminės ir draugai, apie 150 ypatų. Norėta palydėti su beniu ir tam tikslui velionio draugai sudėjo pinigų, kad nusamdyti beną. Tačiau velionio moteris nesutiko, kad būtų benas samdomas. Ji išsireiškė, kad geriausias būtų pastačius paminklą ant jo kapo už suaukauštus beno samdomui pinigus. Lai buna lengva šios šalies žemėlė tau, mylimas drauge!

V. J. Stankus.

PHILADELPHIA, PA.

Kovo 29-tą dieną čia buvo viešas visuotinas lietuvių susirinkimas per iniciatyvą Švento Jurgio Kareivių draugystės, Gedimino Klubo ir Lietuvių Muzikališkos Salės Bendrovės.

Nors tą dieną oras nepaprastai buvo negražus, viešok geros valios lietuviai, kurie myli savo tėvynę, susirinko skaitlingai. J. Maslauskui atidarius susirinkimą, perstatyta kalbėti p. V. taitis iš New Yorko, kuris savo kalboje nurodė daug akyvų dalykų Lietuvos klausimuose, o taipgi ir iš abiejų Amerikos Lietuvių veikimo, o ypatingai paties Centro ir abiejų Tarybų Washingtono ir New Yorko. Nors kalbėtojas laikėsi labai tvarkingai ir bešališkai, viešok, kaip pasirodo, ultra-dešiniam sparnui krikščionių demokratų, kuriuos čia vadina net ir jų pačių sebrai nelabai gražiais vardais, kalbėtojo nurodymai nelabai patiko. Todėl tie „rimtieji katalikai“ paskubėjo prie savo avelių ganytojo, idant nors ir neteisingai per dėti kalbėtojo mintis. Na,

o jau avelių ganytojas nedėlioje iš sakyklos kad davė tai davė tautininkams-bėdieviams, kad net ir davatkom nesmagu buvo klausyti tokio pamokslas. Tokie skundikai tik bereikalo savo klebonėliui kraują gadina, nes tautininkai tokių pludimų nebijo ir qebijos, tai yra bergždžias darbas. Geriausias, jo savo šeimyną ir ramų gyvenimą. Prigulėjo prie S. L. A., L. S. S., L. D. D. ir prie Philadelphia Life Insurance kompanijos. Mėgo skaityti geras, moksliškas knygas ir buvo skaitytojų beveik visų pirmiejiškų laikraščių. Jo pagerbimui buvo 5 gyvųjų gėlių vainikai: 2 nuo LSS, 42 kp., nuo giminių, nuo L. M. P. S. 14 kp. ir nuo šapos darbininkų, kur velionis dirbo. Iš Lietuvos paėjo iš Kauno gub., Telšių pav. ir parapijos. Amerikoje pragyveno 5 metus. Paliko didžiausiam nuiludime savo moterį Marioną ir dvi dukreles: Stanislovą 8 metų ir Juozapiną 5 metų.

Baigiant susirinkimą, vien balsiai priimta (vienas balsas buvo prieš) sekantie nutarimai:

„Mes, Philadelphiajos Richmondo Lietuviai, kovo 29 dieną, 1918 metų, viešame susirinkime, Lietuvių Muzikališkoj Svetainėj, Allegheny Ave. ir Tilton St., Philadelphiajoj, Pa., išsklause kalbėtojų kalbos Lietuvos reikaluose bei klausimuose, išnešėme sekančius nutarimus:

„1. — Kad būtų be atidėlioimo tuoj suauktas lietuvių bėpartvis visuotinas seimas.

„2. — Kad seime būtų išduota pilnos ir teisingos atskaitos visų fondų, kiek katras fondas pinigų surinko ir kur ir kiek jų ir kam išmokėjo, nes žmonės bruzda ir dėl to kyla neužsitikėjimas dabar esantiems fondams.

„3. — Kad seimas išrinktų vieną bendrą visų lietuvių tarybą bei centrą komitetą, per kurį būtų galima su pilnu užsitikėjimu siųsti aukas ir pagalbą nukentėjusiai Lietuvai ir jos reikalams.

„4. — Kad šis viesuotinas, bėpartvis seimas būtų šaukiamas New Yorke, nes tai parankiausia vieta iš visų kolonijų lietuvių atstovams susivažiuoti.

„5. — Kad šis visuotinas seimas padarytų galutiną ir tvirtą sądora tarp visų Amerikos lietuvių bei srovių ir kad panaikintų visus partijinius kivirčus tarpe srovių ir laikraščių, kad nors kartą, nors šime svarbiame momente paliauti ir pertraukti užsipuldinėjimus vieni ant kitų ir eiti ranka rankon visiems išvien Tėvynės gelbėti.

„6. — Kad dabartinės Liet. Tarybos nustotų politinės vusios slapiai, bet nuolatos duotų aiškias ir tikras informacijas bei pranešimus, kas yra veikama Washingtono, Paryžiaus, Londone ir kitose mūsų oficialiose įstaigose.

„Ir 7. — nutariame, kad įsteigti tvirtą vietinį komitetą, rinkimui drabužių ir maisto bei kitokių galimų reikmenų nukentėjusiems Lietuvos vargucliams. Kad toks komitetas susidėtų nuo draugijų, klubų, kuopų ir parapijų.

„Pradėt ši darbą susirinkimas paveda rengėjams šio susirinkimo; jau yra išrinkta atstovai nuo šv. Jurgio draugystės, Gedimino Klubo ir Korporacijos Liet. Muzikališkos Salės, kad šie atstovai šauktų kitas draugys-

tes ir varytų darbą pirmyn. Susirinkimo vedėjas, Juozapas Maslauskas.

Aukų surinkta, nors be agitacijos, \$17.36c.

Nemažiaus 50c. aukavusių vardai telpa čionai: Dr. Klimas \$2.00; Bevardis, J. Klusas, P. Klusas, S. Maslauskas po \$1.00; Povilionis, Valionas, Klivavičienė, Saunora, Andrius, J. Maslauskas po 50c.; smulkių aukų — \$8.36c. Viso kartu — \$17.36c. Visiems aukavusiems ir atsilankiusiems rengėjai taria širdingą ačiū!

J. Maslauskas, LNP. Viet. Skyr. Kas.

PHILADELPHIA, PA.

Richmondo lietuviai vis laiks nuo laiko ši bei tą pasirodo veikime Lietuvos labui. 16-tą d. kovo buvo surengtos prakalbos: kalbėjo V. K. Rakauskas iš New Yorko, „Tėvynės“ redaktorius. Jo kalba buvo labai įdomi ir turininga. Labai plačiai apibūdino lietuvių vargus gilumoj Maskolijos, kaipo karės trenitinių. Tolesniai kalbėjo apie Lietuvos gyvenimą ir pagalias Lietuvos laikinąją valdžią, jos tikslus ir galiausia apie čion esančius lietuvių, jų pareigas ir užduotis.

Richmondo publika labai gražius įspūdžius išsinešė iš šių prakalbų. Nors ir čion netruksta visokių partizanų, bet p. Račkauskas su visais išėjo labai gražiai.

Aukų surinkta Lietuvos reikalams \$28.70c.; apdengus salės kaštus liekasi L. N. P. \$23.70c.

Aukavusių nemažiau 50c. čion vardus talpiname:

Poni Vaivadienė \$2.00; A. Mikalionis, M. Jackus, K. Kiele, F. Klusas, J. Krikštas, J. Klusas, W. Zubaitis, Ed. Phura, A. Mikalionis, V. Kielis, J. Niakiazas, Mrs. Kuzmanskienė, T. Danilevičė, A. Paulauskienė, S. Kišoniūtė, V. Kišoniūnė — po \$1.00; Briedis, B. Baranaukas po 50c. Smulkių aukų \$9.70c. Viso kartu \$28.70c.

Dabar žmonės labai čion apimti nepaprasto judėjimo, nes socialistai juda prieš tautininkus, tie — atgal. Katalikai net prieš abejus, o kartais net ir patys prieš save. Dabar ypač, kuo met svietas sujudo prie rinkimo milijono parašų, tad mūsų Richmondo katalikai subruzdą nei patys neveikti, nei kitiems veikti neduoti.

Pažūrėsim, kaip tas viskas čion ištikrųjų nusiseks, ar pasiseks jų boikotas kaip jie sako: „Neduosime nei vienas bedieviui pasirašyti už katalikiškos Lietuvos liuositybę.“ Pagyvensime, pama visime...

Vietinis.

SO. BOSTON, MASS.

Kovo 30 d. dramos ir muzikos draugija „Gabija“ surengė puikią vakarienę pamėnėjimui 5-kių metų sukaštų jos gyvenimo. Svečių palinksminimui „Gabijos“ choras sudainavo tris dainas. Po to dainavo šie solistai: O. Kerdiejienė, A. Kalinauskaitė, M. Laugintė, M. Jurgeliūnienė, R. Mizara, P. Cvirka ir K. Jurgelionas. Chorą ir solistus vadovavo gerb. M. Petrauskas. Dainos svečiams labai pati-

ko, nes po kiekvienai dainai užė triukšmingi aplodismentai.

Po dainų pasakė po trumpą prakalbą: St. Mėckus, K. Norkus, K. Jurgelionas, A. Ivaškevičia, S. Norkunas ir kt. Iš kalbėtojų svečiai sužinojo, kaip „Gabija“ tvėrėsi, kaip jos auklėtojų mi buvo užkviestas gerb. komp. M. Petrauskas, kurio kelių metų trusas pastatė „Gabija“ eilėje svetintaučių profesionalių chorų.

Kalbėtojai nupiešė, kaip „Gabija“ su gerb. Petrausku buvo pradėję lietuvių vaikus mokinti muzikos, dainų, ir vaidinimo, idant turėmi pratinti juos prie lietuvių kultūringai auklėti. Ir kaip budavo malonu žiūrėti, kuomet mažulėliai apie 150 skaičiuje puikiai dainuodavo ir lošdavo netik lengvesnius veikalus, bet net ir operetes. Bet to pavydėliu lietuvių vaikams kun. Keičis, kuris tuomet, ant nelaimės, gyveno Bostone. Jis pradėjo agitaciją prieš „Gabiją“. Į namus eidavo atkalbinėdamas tėvus, kad neleistų vaikų į „Gabijos“ chorą, per išpažintį jaunimą draudė — nuo „Gabijos“ atkalbinėjo. Ir tas jam išdalyes pavyko, nes vaikų chorą tuojaus suardė. Jis geriausias bevelio, kad lietuvių vaikus gatvė auklėtų, kad jie lietuviams svetimi liktų, bet kad neitų „Gabijon“ dainuoti, nes mat „Gabija“ bedieviška — vaikus poterių nemokina, „sventų giesmių“ negieda! „Taip, vaikų chorą suardė blogos valios žmogus, tačiau paties „Gabijai“ negalėjo pakenkti — ji su kiekviena diena tvirtėjo ir tobulėjo iki nesulaukė penkių metų sukaštų, pilnai pasiekusi čukuro dailės srityje“, baigė vienas kalbėtojų.

Antgalo ištare keletą žodžių ir pats gerb. komp. M. Petrauskas, pasižadėdamas ir ant toliaus darbuotis su „Gabija“ ir Liet. Muz. Konservatorijoje, idant lietuvių muzika pasiektų jai pridėramos papėdės žmonijos gyvenime.

Dabar „Gabija“ turi suviršum 100 narių, o Liet. Muz. Konservatoriją lanko apie 50 mokinių. Visi svečiai ramiai klausėsi prakalbų ir džiaugėsi turėdami Bostone dailos žydinį, ko nei viena Amerikos lietuvių kolonija neturi. Taipgi negalima nepažymėti vieno nemalonumo, kokis buvo šioje puikioje vakarienėje. Mat, buvo apie tris ypatos, kurioms nebuvo vieta tokiame susirinkime. Visą vakarą kėlė truksmą ir kliudė ramiems klausytojams. Ateityje patartina rengėjams su tokiais neramuoliais pasielgti taip, kaip jie užsitarnauja.

P. S. Remeika.

WORCESTER, MASS. Balandžio 6 d., puikiausioje Worcesterio salėje — Mechanics Hall, buvo lietuvių koncertas, kurį surengė gerb. komp. M. Petrauskas. Kaip visų M. Petrausko koncertų, taip ir šito programos buvo labai įvairus ir pastebėtinai puikiai išpildytas, kuris susidėjo iš įvairių šedevrų. Šiame koncer-

te buvo išpildyta net 17-kos kompozitorių įvairūs geresni veikalai. Programo išpildyme dalyvavo sekanti artistai: M. Petrauskas — tenoras, Carl Webster — čelistas, Veronika Putvinskaitė — sopranas, Juonas Žiuronas — baritonas ir Carl Lamson — pianistas-akompaniatorius.

Koncertas buvo toks puikus, kad buvę jame svetintaučiai negalėjo atsistebėti tokiu įvairum ir taip puikiai ir klasiškai išpildytu programai. Vietiniai muzikos žinovai (svetintaučiai) tvirtino, jog mažai tokių puikių koncertų Worcesteryje buna ir apgailestavo, kad toks klasiškas koncertas buvo rengiamas nekultūriškiems žmonėms... kurie ne moką apvertinti klasiškų muzikos dalykų.

Svetintaučiai Worcesterio lietuvių vadina nekultūriškais žmonėmis todėl, kad jie paklausę savo pseudovadovų kunigų, kurie iškeikė koncerto rengėjus ir uždraudė žmonėms eiti koncertui, labai neskaitylingai atsilankė. Puiki milžiniška svetainė — beveik visiškai tuščia. Tai matydami svetintaučiai stebisi ir vienas įžymus vietinis muzikas priėjęs prie rengėjų klausia: „Kame priežastis, kad tik tiek mažai publikos?“ „Nežinau. Tur būti užtai, kad gavėnė“, teisinasi rengėjai.

„Ką bendro turi gavėnė su koncertu“, vėl klausia nusistebėjęs svetintautis katalikas. „Reikėjo geriau garsinti.“

„Garsinome labai gerai.“ „Kodėl negarsinote tarp amerikonių? Butų pilna salė publikos.“

„Ši koncertą rengėme lietuviams, todėl ir negarsiname tarpe svetintaučių, manydami, kad lietuviams prietrus vietos“, aiškinasi rengėjai.

„Gaila, kad toks klasiškas koncertas buvo rengiamas taip nekultūriškiems žmonėms... Užbaigė liudnai svetintautis.“

Taigi Worcesterio lietuviai, paklausydami savo kunigų kunigų, gavo pažeminantį diplomą — nekultūringais žmonėmis juos apšaukę vietiniai svetintaučiai.

Tai mat kokias kelias mūsų kunigai eina. Jie priešingi net kokiam nekaltam koncertui, kuriomai svetintaučiai — katalikai negali atsigerėti. Mat, jie savo priešinimasi pamatuoja tuomet, kad buvę esanti gavėnė. Bet tas yra tikrai priekabė. Juk seniaus patis kun. J. kaitis gavėnioje rengė koncertus. Priešinai užtai, kad ne jų kišeniui pelnas eina. Ar ilgai mūsų visuomenė duosis save už nosies vadinoti blogos valios žmonėms — tiems pseudo vadams! Worcesterio Katalikas.

Worcesterio Katalikas.

BINGHAMTON, N. Y.

Viešo Susirinkimo Nutarimai.

Viešame susirinkime 2 d. balandžio, 1919 m., nutarta, kad:

1. — Visuotinas Amerikos Lietuvių Seimas yra reikalingas.

2. — Seimas turi būti politiškas.

3. — Seime neturi būti vietos kunigams, nes kunigams vieta prie altoriaus, o ne politikoje.

4. — Delegatai turi būti renkami taip: trys žmonės nuo kiekvieno 1,000 Lietuvių, t. y. po vieną žmogų nuo visų trijų srovių ir kad kiekviena srovė padengtų savo atstovų lėšas.

5. — Seimo laikas: 30 d. gegužės (May), 1919 m.

6. — Seimo vieta: Binghamton, N. Y.

Vardan viešo susirinkimo Vytautas A. Kerševičius, Susirinkimo Rašt.

P. S. Kaslink kunigų neįsileidimo į Seimą: kunigai Seimo nenori, tad mes jų ir nereikalaujame. Taipgi kaslink Seimo vietos Binghamton, N. Y.: visi nori pas save turėti Seimą (vardų netruksta), tad ir Binghamtoniečiai nori jį pas save pamatyti.

V. A. K.

PASTABU PASTABOS

Jei kunigai ves naują Bendrovę, tai kasžin kur link ji nuneš žmonių kapitalus! Per 50 metų Amerikoje jie organizavo Amerikijoje Lietuvių parapijas, kurių pristeigta bent 110. Visi Lietuvių bažnytiniai turėtai, kaip žinome, teko svetintaučiams vyskupams!

Ar negali atsitikti taip, kad ir finansinių įstaigų izdai pateks ariams?

Indomus yra tasai faktas: katalikų spauda, kada tarpe katalikų atsitinka koks svarbesnis klausimas, visomis įiegomis remia savo srovės sumanyką, bile jis, jų nuomone, yra naudingas Lietuvai. O tautininkų spauda nuo tokio rėmimo labai tankiai kratosi, kaip žydas šventinto vandens.

Kadir kalbant apie ekonominę Lietuvos klausimą, — ar daug rasime tautiškiųjų laikraščių, kurie vestų agitaciją už auklėjimą mūsų ekonominių įstaigų? Ar daug redaktoriai pašventę vietos ir įiegos tam, kad su pažindinti mūsų liaudį su svarba Lietuvių ekonominio kilimo? O vis tai generalai!

Laikraščiams laiks nuo laiko Lietuvių Skyrus prie „Committee on Public Information“ išsiuntinėja įvairius pranešimus ir informacijas. Štai, „Tėvynės“ 15-me num. buvo vienas toks pranešimas „Businčio Cenzo Reikalais“. Toks pat, žodis žodin, pranešimas tilpo ir „Lietuvoje“ (N79); po juo pasirašyta: „Surinko Ona“.

Klausimas, ar tokie pranešimai yra Onos, ar Committee on Public Information? Kas yra jų tikrasis autorius?

„Primanyty — Visus Išbadytų.“

„Draugo“ N81-me kalbama apie prof. Voldemarą telegramą, kurioje kviečiama Paryžiun stenografės: Jurgeliutė, Draugeliutė ir Sidabriutė. „Draugo“ redaktorius (kas jis yra, ar zokokinikas, ar zakristionas — nickas nežino) rašo, kad:

„Jos visos ikišiol tarnavo laikraščio „Tėvynės“ redakcijoje...“

„Sunku sužinoti,“ iškur „Draugas“ iškasė tokią žinią!

P-lė Jurgeliutė dirba ne „Tėvynės“ redakcijoje, bet SLA. Centro raštinėje. P-lės Sidabriutė ir Draugeliutė niekados „Tėvynėje“ nei SLA. raštinėje netarnavo ir nedirbo. Jos yra žinomos Lietuviams tiktai iš to, kad p-lė Sidabriutė per kurį laiką dirbo Centralio Komiteto raštinėje, o p-lė Draugeliutė dirbo prie Lietuvo Žemės Banko, po priežiūra kunigo Jono Žiliaus.

Matyt, kad „Draugas“ visus lietuvių, kurie nedirba prie katalikų įstaigų, norėtų sujungti su „Tėvynės“ redakcija. Well, butų gera, kad „Tėvynė“ ir SLA. išaugtų į tokią įstaigą, bet prie to dar toli siekia.

—o—

Ar galima tikėti?

Ponas Juozas Gabrys, dėl kurio taip daug trukėjo kilo, nuėjo pasiklonioti ponui Kapsukui!

Štai, jo laiškas, rašytas Kapsukui:

„Komunistas“ No. 23 paskelbia J. Gabrio laišką, rašytą lapkričio 5 d., 1918 m., V. Kapsukui, dabartiniam rusų bolševikų atsiųstam valdžios galvai Vilniuje. Štai tasai idomus dokumentas:

„Gerbiamasai Tamsta! Naudodamasis proga, kurią man suteikia V. Beržinis, Jūsų pasiuntintys Berne, siunčiu Tamstai keletą žinių.“

„Pirm mėnesio turėjome čionai konferenciją su Lietuvos Tarybos „šalais“: Smetona, Yču ir keleta kitų „buržuų“, buvo taipogi keli (3) Amerikos delegatai. Iš tos konferencijos paaiškėjo, kad Lietuvos likimo mes jokiū būdu negalime pakloti dabartinės Tarybos rankose. Prie ko jie prives mūsų šalį? Jokiū būdu negalima daleisti, kad 20 vyrų ar geriau sakant keli demagogai a la Yčas, spręstų visos šalies likimą, kviesdami karalius ir tt. Aš turėjau smarkų konfliktą su jais per konferenciją dėl to, kad protestavau prieš užurpaciją žmonių teisių. Aš reikalavau suaukimo seimo visuotino, lygaus ir tt. balsavimu, kuris vienas te galės nuspręsti Lietuvos likimą. Žinoma, mūsų nauji „autokratai“ nieko nenorėjo girdėti. Bet aš tikiuosi galas jų artinasi: vokiečių kariuomenė, po kurių globa jie yra, turės greit aplieisti Lietuvą, tai tuomet mes, sugrįžę, padarysime tyarką.“

„Miela man būtų labai su Tamsta į nuolatinį kontaktą iėiti per p. Beržinį.“

„Priimkie, Tamsta, draugišką mano pasveikinimą.“

Po kaukimo atvirsta džiaugsmas.

—o—

—Mes juos sukedensime, kaip vilnas!

—o—

Kelamosios karvės varškė šalta.

—o—

Girtuokliui nėra blkelionės nei degtinės.

Pradžia Darbo.

Metai atgal kilo sumanymas savitini laikraštį „Lietuvą“ padaryti dienraščiu. Tam buvo didelis reikalingas žurnalas kultūrinis ir politinis žurnalas. Ačiū dideliame žmonių priėjimui darbas tuojau buvo pradėtas ir į trumpą laiką atliktas ir šiandien mes galime pasididžiuoti visų mūsų trūsų.

Tačiau darbas dar toli gražu nėra užbaigtas. Dar kiekvieno mėnesinio tikriausia pareiga yra rūpintis, kaip pagerinti tą dienraštį. Juk dienraštis pats per save nieko gero neduoda, jei jame nebus gerų raštų, nebus naudos skaitytojams. Jame turi būti netik naujausias ir svarbiausias žinios, bet turi būti įvairūs skiriai, įvairūs straipsniai, kurie pamokytų skaitytojus ir suteiktų įvairių pamokančių straipsnių. Pasiekimas laikraštis, pilnoje to žodžio prasme, yra tas, kuris skaito sau už priedermę būti visų savo skaitytojų darbuose, jo kelrodžiui.

Mes manome įsteigti įvairius skyrus, kurie privaltų atsakyti į kiekvieną klausimą ar reikalavimą. Paimkim pavyzdžių sveikata; tai yra vienas svarbiausių žmogaus dalykų. Be sveikatos žmogus neturi laimės. Sveikata visiems reikalinga, bet kad turėti sveikatą, reikia mokėti užsilaikyti, o užsilaikyti galima tik žinant, o žinoti gi galima iš laikraščių tam tikrų straipsnių.

Toliau... Kiekviena praklini namų šeiminkė rūpinasi pragyvenimu. Tą galima atlikti tik žinant, mokant gerai gaminti valgius. O apie tai žinias galima pasisemti tiksliai laikraščioje.

Geras laikraštis turi daugybę panašių dalykų rūpintis. Duoti į viską pilniausius atsakymus. Duoti tą, kas kiekvienam žmogui reikalinga. Bet kaip tą atlikti. Tam reikalingi žmonės specialistai. Tam reikalingas didesnis išlaidos. Žinome gerai, kad niekas uždyk nedirba, tai ir įvairių klausimų žinovai uždyk nedirba. Jiems reikia už darbą atlyginti. Prie dabartinio laikraščio sunkumo, juk popiera ir kiti reikalingi spaudai daiktai labai pabrangė, beveik nieko negalima daug duoti, kaip tik paprasčiausias žinias.

Tai gi kad skaitytojai rastų laikraščio viską, ko jiems reikia, mes manome suorganizuoti štabą specialistų įvairiuose klausimuose. Bet tą darbą galima padaryti tik turint tam tikslui pinigų — be jų juk negalima. Todel „Lietuvos“ Bendrovės direktoriai nutarė išparduoti likusius „treasury stock“ šėrus.

Šiuomi atsikreipiame į „Tėvynės“ skaitytojus, idant jie, supradami mūsų Dienraščio reikalingumą, užsiprenumeruotų „Lietuvą“ ir patartų kitiems ją užsiprenumeruoti. Taipogi kviečiame juos stoti į „Lietuvos“ Dienraščio šerinkų eilę — nusipirkti šėrų ir palikti josios savininkais ir valdytojais. Šėro kaina — \$5.00. Prenumeratos kaina — \$5.00 metams, pusė metų — \$3.00. Gerblamųjų „Tėvynės“ skaitytojų konstruktyviška kritika yra kviečiama ir reikalinga: rašykite į „Lietuvą“ ir išreiškite savo nuomonę kaip Dienraščio „Lietuvą“ reikėtų pagerinti.

Prašome pasidaruoti gaunant skaitytojus ir perkant šėrus.

Vieną kopiją pasiūlymų priimčiame dykai. Ant kiekvieno pareikalavimo — „Lietuva“, 3253 S. Morgan St., Chicago, Ill.

F. P. Bradchulis

Attorney and Counselor at Law
LIETUVIS ADVOKATAS

105 W. Monroe St., Chicago, Ill.
Telephone Central 220.

Gyv. 3112 S. Halsted Str. arti 31-08
Telephone Yards 2390.

JOHN S. LOPATTO

Attorney and Counselor-at-Law,
SLA. ADVOKATAS-PATARĖJAS

105-9-10 Coal Exchange Building,
WILKES-BARRE, PA.

KAZIS KRAUCZUNAS

ADVOKATAS IR NOTARAS

403 LYON BUILDING,
SEATTLE, WASH.

Turiu pilnas tiesias visuose suduose. Priimu asabiškai vest prevas į kitas valstijas ant pakviadmo. Taipgi dūdu patarimus per laiškus.

„UKININKAS“

Skaityk Bepartvišką Laikraštį, kuris rašo tik apie ukinkystę ir maistą.

Taipgi pirkite medų tiesiog nuo farms, supiltą į blėkines po 5 svarus, — \$1.75.

Atsakymui įdėkite markę. Adresuokite:

AMERIKOS UKININKAS
Box 96, Hart, Mich. (52)

NEAPLEISKITE
REUMATISKU GELIMU

Tuojaus vartokite, pirmiau negu skausmai pastoja pavojingais.

Patepkite biskeli, netrinkite, lai jis susigeria, ir — gelimų neliks. Tas pat ir su išlaukiniais skausmais, gėlimais, niksterėjimais, sustingimais sngariuose ar raumenyse, slubavimu, susižeidimais.

Greitai pagėbsti nei kiek neužkenkiant ir nieko nepalikant, kas suterštų drabužius. Ištikima gyduo-
jė, taigi labiausiai ir parduoda me-
tai po metų. Taip daug parduodant
labai pigiai atsieina. Visados turė-
kite didelę bonką. Paklauskite artimo-
je aptiekoje Sloans Liniment.

Kaina 30c., 60c., \$1.20.

Sloan's
Liniment
Kills Pain

ADVOKATAS

George Matulewicz

ATTORNEY-AT-LAW

Room 810

National State Bank Building,
510 Broad Street, Newark, N. J.
Telephone 4256 Market

GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE“

SLA. KNYGOS

MUSŲ KNYGYNE GALIMA
GAUTI VISOKIŲ KNYGŲ

Žemiaus paminime knygas, kurias vargiai kur nors
kitur begalėtumėt gauti. Štai jos:

AIŠOPO PASAKOS. — Su paveiksiais, 360 puslapių. Kaina \$1.25.
SLA. nariams 75 centai.

AMERIKA. — Knyga didelio formato, 288 pusl., kaina 75c., SLA.
kuopoms, užsisakančioms nemažiau 25 egz., nuleidžiama
40%.

APŠVIETA. — Mokslo ir literatūros periodinis leidinys, 1892-3 m.
Knyga be apdarų — tikrai 50c.; su apdais — 75c. SLA.
kuopoms, užsisakančioms nemažiau 10 egz., nuleidžiama 40%.

APDRAUDA IR PASALPA. — 32 pusl., kaina 10c., SLA. nariams
5 centai.

DARBININKŲ PADĖJIMAS AMERIKOJE. — 35 pusl. Kaina
10c., SLA. nariams 5c.

DAKTARAS IŠ PRIEVARTOS. — Naujausia 3-jų veiksmų kome-
dija, 64 pusl., su Molieres biografija. Kaina — 10c., SLA.
nariams — 10c.

IŠ LIETUVOS HISTORIJOS. — 68 pusl. Kaina 20c., SLA. na-
riams 10c.

KAIP GYVENA: Latviai, Suomia, Anglai. — Rankius naudingų
žinių apie gyvenimą minėtųjų tautų. Pust. 65, kaina 20c.,
SLA. nariams — 10c.

KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ. — I dalis. Pust. 28, kai-
na — 20c., SLA. nariams — 10c.

KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ. — II dalis. Pust. 32, kai-
na — 20c., SLA. nariams — 10c.

KAS IŠ KUR PAREINA. — Naudingos žinios apie kasdieninius
žmonių vartojamus daigtus. Psl. 64, kaina 20c., SLA. nar. 10c.

KELIONĖ Į SIDLAVĄ. — Vaizdelis iš apvaikščiojimo garsios
Lietuvoje šventės. Pust. 48, kaina 15c., SLA. nariams 10c.

KRAZIŲ SKERDYNĖ ir jos Pasekmės. — Paminklas dėl Kražių
nuo Amerikos Lietuvių. — Pust. 77, kaina 15c., SLA. nar. 8c.

KUN. A. BURBA. Jo gyvenimas ir darbai. — Mažas paminklas nuo
SLA. Pust. 29, kaina — 20c., SLA. nariams — 10c.

LIETUVIŠKA CHRESTOMATIJA. — Rinkinys iš 38 pasakų ir
54 gražių eilių, tinkamų deklamuoti viešose vakaruose. —
Pust. 180, kaina — 40c., SLA. nariams — 20c.

LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS EUROP. KARĖS METU. —
Šioje knygelėje gildinama karės tikrosios priežastis. Pust.
102, kaina — 35c., SLA. nariams — 18c.

NUO DEGTINĖS. — Komedija dviejuose aktuose. — Pust. 19, kai-
na — 10c., SLA. nariams — 5c.

NAMŲ IR YPATOS HYGIENA. 31 pusl., kaina 10c. Nariams 5c.
PADĖJIMAS LIETUVIŲ TAUTOS RUSŲ VIESPATIJOJE. —
Knyga didelio formato, rusų kalboje, 128 pusl., kaina — \$1.
SLA. nariams — 50c.

PASNINKAI LIETUVOJE. — Pust. 16, kaina — 5 centai, SLA.
nariams — 3c.

PERSPĖJIMAS APIE ŠVENTĄ TIKĖJIMĄ, o ypatingai apie
Jėzaus Kristaus Bažnyčią. — Pust. 69, kaina — 10 centų.
SLA. nariams — 5c.

RUOŽAI IŠ SLA. SISTORIJS. 35 pusl. Kaina 10c. Nariams 5c.
ŠVINTANT. — Historiška apysaka apie Bulgarių atgijimą iš tau-
tiško miego. Pust. 126, kaina 25c., SLA. nariams — 13c.

TRACHOMA, arba sergėkite akis. — Prie šviesos. — Knygėlė
kalba pati už save. Pust. 100, kaina — 20c., SLA. nar. 10c.

„TĖVYNĖS“ KOMPLETAS 1909—1910—1911 metų, po \$1.00,
SLA. nariams — 50c.

Reikalaudami knygy, parašykite aiškiai knygos vardą.

Pilnius geriausiai siųsti per pašto Money Orderį,
paprastame laiške, uždraudusiant:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30TH STREET, NEW YORK, N. Y.

Patinę Gyslos ir Chro-
niškai Skaudamos Kojos

Išgydoma išlaukiniu gydymo
būdu. — mažojimu ir aprašio-
jimu. Iš vidaus gyduolės nėra
vartojamos. Specialistė gydy-
me chroniškų kojų ligų.

Mrs. Anna Whittiker
511 North Main Street
UNION CITY, CONN.

„KANKLĖS“

Siųsk VIENĄ dolarij prenumera-
tos KANKLĖMS.

KANKLĖS TRETI METAI,
— jas gausi pilnai, visą komplek-
tą gegužės mėnesyje, 1919 m.

KANKLĖS už 1917 m. — \$1.50
KANKLĖS už 1918 m. — \$1.50

GIRIŲ KARALIUS, opera, 3
dolariai, bet iki 1 d. birželio at-
duodama pagiginta kaina — 1 dol.
50c. už knygą.

Rašyk:

M. PETRAUSKAS,
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

ŠALIN SKAUSMAS!

Budamas sveiku, darbo rasi smagumą,
nepaisant kaip sunkus tas darbas būtų.

Kiekvieno priedermę yra saugoti savo nuo ligų. Turint šaltį ir nebandant
jį prastinti, gali išsivystyti į pavojingą ligą. Menkiausio niksterėjimas
gali veltis būti labai pavojingą, jeigu tuoj nebus prižiūrėtas.

PAIN-EXPELLER

tai užtikrinanti namine gyduole, kuri turi rasti kiekvieno na-
moso. Išgydymui šaltio krutinoje, skausmui šonoje ir nuga-
roje, ruminizojis ir neutralizuoja, trumpai nuimti visokių skaus-
mų raumenyse ar sąnariuose Pain-Expeller yra geriausias.

Neapsigauk pirkdamas pigius valistus didelėse bonkose.
Reikalauk geriausio. Kiekmet pirkti Pain-Expeller, persi-
lėtinis ar yra PAINKA visiška nuobala ant kanklės. VISU
KITOKIU NEMIM. 35 centai ir 65 centai už bonkute.
Gaujamus visose aptiekose ar tiesiog iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.,
74—80 Washington St.,
New York.

DESTROYS ANY

DR. E. G. KLIMAS

LIETUVIS GYDYTOJAS

Priėmimo Valandos:
9—10 val. ryte 2—3 v. popietį

2700 E. Ann St. 1624 S. 4th St.
PHILADELPHIA, PA.

B. S. YANKAUS
154 Nassau St., New York, N. Y.

J. SKRITULSKAS
NATARIUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius cigarus. Parduodu laikvortės ant visų bi-
nų, kur tik kas nori ant geriausių ir gročiausių laivų. Sužinoti pi-
ningus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žmonių
pinigus ant amerikoniškų. Darau deivernastis, paverdinau delfin ir
atlieku visokių reikalus su Rusijos valžia. Užlaikau svetaisias miti-
gamas ir veselijoms. Iš telimasių miestų galima atsiskaityti laisvoms

JOHN SKRITULSKAS
26 Broad Street New Britain Conn.
Telephone 550

PIRKITE! PIRKITE!
A-M-E-R-I-K-A

VISAS PELNAS EINA
PRIEGLAUDOS NAMO FONDUI

KNINGOS „AMERIKA“ naudingumas bei
svarba yra tame, kad joje patelpa daug in-
domių ir kiekvienam reikalingų žinoti faktų, nuro-
dymų ir žinių apie Ameriką ir t.

PLATINDAMI šią knygą padarysite didelę nau-
dą sau, nes gausite dvigubų pinigų vertę, ir
padarysite naudą savo Organizacijai, — pagelbėsit
inkunyti senai pradėtą PRIEGLAUDOS NAMO
steigime darbą.

KNINGA DIDELĖ, KAINA TIKTAI 75c.
SLA. Kuopoms, užsisakančioms nemažiau 10 egz. su
leidžiama 40 nuosimtis.

FININGUS AR MONEY ORDERIUS SIŪSKIT
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30TH STREET, NEW YORK CITY.

S.L.A. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:
Prezidentas — St. Gegužis,
Mahanoy City, Pa.

Sekretorius — A. B. Strimaitis,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

Vice-Prez. — Dr. J. T. Baltrušaitis,
2029—5th Ave., Pittsburgh, Pa.

Izdininkas — T. Paukštis,
13 Mill St., Pittston, Pa.

Izdo Glob. — T. Astramskas,
307 W. 30th St., New York City.

Izdo Glob. — J. M. Danielius,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Dr. Kvotėjas — Dr. F. Matulaitis,
419 Boylston St., Boston, Mass.

1. KONTROLĖS KOMISIJA:
Pr. Butkus, 307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

J. V. Liutkauskas, Linden N. J.
J. Nevickas, 149 Millbury St.,
Worcester, Mass.

2. APŠVIETOS KOMISIJA:
Dr. A. Zimontas,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

P. Norkus,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Strimaitis,
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

3. ISTATŲ KOMISIJA:
F. B. Bradchulis,
105 W. Monroe St., Chicago, Ill.

K. Gugis,
3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.

B. K. Balutis,
814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

4. FINANSŲ KOMISIJA:
J. Žemantauskas,
797 Bank St., Waterbury, Conn.

K. C. Yurgelinas,
377 W. Broadway, So. Boston, Mass.

K. Makarevičius,
262 Wallace St., New Haven, Ct.

5. SVEIKATOS KOMISIJA:
Dr. Ig. Klimas,
2700 E. Ann St., Philadelphia, Pa.

Dr. Ip. Bronušas,
University Hospital, Baltimore, Md.

Dr. J. Jonikaitis,
New York City Hospital, N. Y.

**6. PRIEGLAUDOS NAMO
KOMISIJA:**
Kl. Jurgelionis,
3133 Emerald Ave., Chicago, Ill.

A. M. Makauskas
Box 695, Forest City, Pa.

K. Gilbaitienė,
1419 N. Main St., Scranton, Pa.

7. LABDARYBĖS KOMISIJA:
J. Ambraziejus,
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.

St. Rakanas
Bridgeville, Pa.

A. M. Martus,
38 So. Bowers St., Shenandoah, Pa.

KANKINIŲ ŠELP. KOMISIJA:
J. Baltrušaitis,
2029—5th Ave., Pittsburgh, Pa.

M. G. Damijonaitienė,
901 W. 33rd St., Chicago, Ill.

A. Angunas,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

TEISMO KOMISIJA:
M. Mockapetris,
279 Bolton St., So. Boston, Mass.

J. Sekevičius,
101 Oak St., Lawrence, Mass.

P. W. Birštonas,
Shenandoah, Pa.

VISIEMS REIKALINGA KNYGA

SVEIKATA

ARBA

Tiesus ir Trumpas Kelias į Sveikatą

Yra tai pirmasis lietuvių kalboje žinynas, pa-
rašytas pagal Europos ir Amerikos garsių daktarų
ir profesorių veikalus, kaip tai: prof. dr. Palmer,
dr. Ezra M. Hunter, dr. M. V. Lee, prof. D. B.
Hagar, prof. H. W. Conn ir kitus. Tai vis garsiau-
si žmonių sveikatos tyrinėtojai ir žmonijos gera-
dariai.

Ar Jūs pažįstate savo sudėjimą?
Ar norite būti sveikas ir stiprus?
Ar norite nusikratyti apgavikus, kurie siulo
Jums per apgarsnimus vaistus?

Jei ne, tai nusipirk sau šią knygą **SVEIKATA**,
o šioj knygoj atrasi sau visą laimę. Nes kuomet
žmogus sveikas, tai laimingas ir stiprus.

Kas nori save pažinti, privalo skaityti **Sveika-
tą**.

Kas nori būti laimingu, tegu skaito **Sveikatą**.

Kas nori pamesti girtuokliavus, tegu skaito
Sveikatą.

Kas nori ilgai būti jaunas, tegu skaito **Sveika-
tą**.

Šita taip naudinga knyga privalo rasti kiek-
vieno lietuvių stuboje.

SVEIKATA nematyta lietuvių kalboje bran-
gus veikalas, turi 339 puslapius, su keliais šimtais
įvairių paveikslėlių apie žmogaus kūno sudėjimą ir
kitokių. Spauda aiški, drutai ausimo apdais.
Kaina su prisiuntimu tikrai \$2.00.

Užsirašant minėtą **SVEIKATA** kaip ir kito-
kias knygas, adresuokite:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30TH STREET, NEW YORK, N. Y.

Am. Liet. Taut. Sandaros Organas

“SANDARA”

PUIKIAUSIAI nušviečia lietuvių gy-
venimą visam pasaulyje ir uoliausiai
gina darbininkų reikalus. Metams \$2.00
Skaitykite visi. Reikalaukite pažiūrėti
mum adresuodami:

“SANDARA”

366 West Broadway - South Boston, Mass.

DIYKAI

SIENINIS ŠIŲ METŲ
KALENDORIUS
DIYKAI

Labai puikus Dienraščio „Lietuvos“
Sieninis Kalendorius bus pasiūstas
kiekvienam. Reikalaujant kalendo-
rius, prisiųskite 5 centus padengi-
mui atsiuntimo lešų. Adresuokite:

LIETUVA
3253 S. Morgan St. Chicago, Ill.

MOKSLO, LITERATūros IR DAILOS
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

„DIRVA“

Vedamama Pirmeiviškoje Tautinėje Dvasioje

EINA KAS PENKTADIENIS.

PRENUMERATA:
Amerikoje metams \$2.00, pusė metų — \$1.00
Kanadoje metams \$2.50. Kitur metams \$3.00
Vieną Numerį Pažiūrėjimui
Siunčiame Dovanai

„DIRVOJE“ yra sekantie nuolatiniai skiriai: Žinios — Iš Lie-
tuvų Gyvenimo — Iš Realio Gyvenimo (tikri juokai) — Nuo
Redakcijos — Moksliški Straipsniai — Kitokie Straipsniai ir
Pasikaitymai — Jaunimas — Vietinės Žinios.

Užlaikome Visokių Knygų. Reikalaukite Musų Naujo Knygų
Katalog

VIETINĖS ŽINIOS

Balandžio 8 d. New Yorko buvo Amerikos Lietuvių Centralio Komiteto posėdis, 320 — 5th ave. Išklausa raportai įvairių komisijų ir raštinės vedėjo p. A. Steponaičio. Išrinkta komisija, kurios užduotimi bus rašyti agitatyvius straipsnius ir laikraščius. Komisijon išrinkti p. J. O. Širvydas, p. Geležinas, Dr. Bacevičius.

Tą patį vakarą buvo susirinkimas Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Biltmore Hotelyje. Posėdin pribuvo tos tarybos atstovas p. M. Vinikas iš Washington, D. C. Buvo tartasi apie Seimą ir suradimą šaltinių, kaip ir kokiū būdu būtų galima pristatyti maisto Lietuvos gyventojams.

Balandžio 9 d. buvo specialis susirinkimas A. L. Centralio Komiteto. Skaitytą telegramas nuo Raudonojo Kryžiaus iš Washington, D. C., kaslik perdavimo Lietuvių Dienos pinigų Raudonojo Kryžiaus atstovybei Paryžiuje.

Balandžio 10 d., Biltmore Hotelyje buvo posėdis A. L. Centralio Komiteto. Tarybos (katalikų), o vakare buvo konferencija abiejų Tarybų. Svarbiausiu tikslu šios konferencijos buvo Visuotinio Seimo klausimas. Konferencijon pribuvo iš Chicago advokatas B. K. Balutis nuo tautininkų ir kun. prof. Bučys nuo katalikų. Posėdyje paaiškėjo, kad Washington esantis Pildomas Komitetas gauna daugybę laiškų ir rezoliucijų nuo įvairių draugijų ir jų sąryšių, kuriose reikalaujama Visuotinio Seimo. Be kitių lietuviškų kolonijų, Chicago draugijos reikalauja, kad Seimas tuojaus būtų šaukiamas. Posėdyje diskusuojant Seimo klausimą, kaip ir pirmesniuose bendruose posėdžiuose, katalikų atstovai buvo griežtai priešingi suaukimui Seimo. Gi tautininkai ir dabar pritarė Seimui. Kun. Bučys, katalikų srovės vardu, užreikšė, kad, jeigu tautininkai ir toliau varys agitaciją už Seimą, tai katalikų spanda paleis priešingą agitaciją per spaudą ir gyvu žodžiu.

Nesutinkant abiem srovėm Seimą šaukti, tas klausimas pats savaimi nupuolė. Tautininkų srovės atstovai turėjo savo posėdį subaityti popietį. Jie nutarė šaukti Seimą, kuriam pritaria ir katalikiškos draugijos, ir netik pritaria, bet griežtai jo reikalauja.

Notariatas prie Lieuvos Atstatymo Bendrovės. — New Yorko valstijos gubernatorius paskyrė p. P. Bukšnaitį už notarą arba rejtą (Notary Public). P. Bukšnaitio veikimo sritin įregistruota do pavietu: Kings ir New York. Kadangi P. Bukšnaitis dirba prie Lietuvos Atsaatymo Bendrovės tad čia jis ves ir Notarių Skyrių Bendrovės raštineje (320 Fifth Ave., Room 805, New York City). P. Bukšnaitis yra mūsų sandarbininku ir SLA. 228 kuopos

pirmininku. Todėl visi L. A. B. ir SLA. nariai, o taip gi visi New Yorko ir Brooklynio lietuviai, turintie kokiū nors rejtalius reikalus, Amerikoje ar Lietuvoje, gali kreiptis į Lietuvos Atstatymo Bendrovę ypatingai, ar per laiškus, nes čia tokie reikalai bus atliekami gerai ir greitai.

P. Bukšnaitis pirmiau buvo notariolio skyriaus vedėju viename New Yorko banko per 10 metų, ir su rejtalius reikalais yra pilnai apsipažinęs.

VISOKIOS ŽINIOS

PASIKĖSINIMAS SUKELTI REVOLIUCIJĄ ŠVEDIJOJE.

Washington, Bal. 18 d. — Gauta diplomatinis pranešimas iš Helsingofo, jog Vi borge susėka suokalbis sukelti revoliuciją Švedijoje ir Norvegijoje apie pabaigą balandžio ar pradžią gegužės. Tuo pat laiku ir bolševikai rengėsi užpulti Finlandiją.

Suokalbinių taipgi buvo planuojama sugriauti Vi borge oficerių klubą, tiltus ir amunicijos sandėlius. Suokalbis suardytas, suareštuojant keliolika suokalbinių.

BOLŠEVIKŲ SKERDYNĖS UFOJE.

Londonas, Bal. 17 d. — Sulig oficialių pranešimų, Ufoje bolševikų kariuomenė nužudė 1.800 žmonių, tarpe kurių buvo 400 moterų. Priešarius šitų baisių skerdynių nepranešama, tačiau galima numanyti, kad tai yra persekiojimas bolševikų režimui neprielankių žmonių.

Taipgi pranešama, kad Osos distrikte, į šiaurios nuo Ufos, išduyta suviršum 2.000 civilių žmonių.

MĖSOS KAINOS NEATPIGS.

Chicago, Bal. 11 d. — American Meat Packers' asociacija savo pranešime užreikšė, jog negalima tikėtis nupigimo mėsos kainų iki karės ištiktos šalys Europoje neįstengs pačios pilnai apsirūpinti mėsos reikalavimuose. Todėl reikia tikėtis, kad mėsos kainos Amerikoje neatpigs per ilgą laiką.

RAUDONASAI TERORAS.

Stockholmas, Bal. 17 d. — Sulig pranešimų iš Liepojos ir „Svensk Dagbladet“, bolševikai varo systematinę ir greitą „buržuų“ naikinią mažiausio, užtai mažiausio teroro, skaičiuje 70.000, tarpe kurių yra nemaža moterų ir vaikų, išgubenta ant salos Hacon.

Šitos nelaimingos aukos yra pasmerktos numirti bado, nes nei vienas nedaleista pasiimti nei trupinėlio maisto, nei pinigų.

KUOPU SUSIRINKIMAI

KEWANEE, ILL. 53 KP. susirinkimas atsisbu 4 d. Gegužio, 821 Wayn st., kampas E. 9 st., 2 val. po pietų. Malonėite visi nariai, ir nars atsilankyti ir užsimokėti, užvilkta mokeskis. Taipgi yra daug svarbių reikalų, kuriuos reikia aptarti. Sekr. P. Mazvalis, PRANEŠIMAS.

II Aps. SLA. Suvažiavimas įvyks 27 d. Balandžio, 1 val. po pietų, Biltmore Hotel, 320 Fifth Ave., New York City.

Severas Gydymo užlaiko seimynos sveikata.

Pavasarinis vaistas.

Pavasari kraujas, paprastai, būna pilnas mėsos arimų, kurie susiduria žiemos laiku. Dėl šio apsirėškimo, gali kreiptis į Lietuvos Atstatymo Bendrovę ypatingai, ar per laiškus, nes čia tokie reikalai bus atliekami gerai ir greitai.

Severa's Blood Purifier

(Severas Kraujo Valytojas) reikalauja imti kas pavasarį šiuo laiku, arba kad ir koku nebet metų laiku, jei kraujas yra netyvas, arba jei apsirėškimas parodo susilpnėjusį stovį gyvastinių sulčių. Jis suteikia stiprumą ir grynumą kraujui ir užlaiko jį sveiku taip kaip jis turi būti. Jis yra paravinėjimas visose aptiekose visur. Kaina \$1.25.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

rutės Svet. 3257 S. Morgan st.

Gerbiams kuopos teikėms pristatiti tam tikrus atstovus arba valdybą ant šio suvažiavimo. Tarp jų kviečiamos ir tos kuopos, kurios dar nepriklauso prie šio aps. Kuo daugiau suvažiavimų, tuo didesnis darbus nuveiksime. Taipgi malonėite atsiųsti tam tikras duokles dėl aps. II Aps. sek. M. Juška, 3228 W. 38 st.

SENIUSIS LIETUVIŲ LAIKRASTIS

„Lietuvos“ dienraščio bendrovė pradėjo kampaniją gauti daugiau skaitytojų „Lietuvai“, ir išparduoti visus likusius sėrus (Treasury Stock). Mes norime „Tėvynės“ skaitytojams paaiškinti, dėlko naudinga būti „Lietuvos“ šerinku.

„Lietuva“ yra seniausias lietuvių laikraščius Chicagoje ir ji lietuviams yra daug gero padariusi. Per dvidešimt šešis metus ji buvo leidžiama, kaip savaitinis laikraštis ir tik apie pusmetį atgal, visuomenei pagidaujant ir reikalaujant, padarėme dienraščiu. Mes užsidedjome ant savės didelę našta. Vienok yra dedamos pastangos, kad „Lietuva“ tapų pavydingiausiu laikraščiu. Mes tikime į savo pajėgas ir visuomenės paramą bei intelektualus mūsų spēkas, kad tas tikrai mums pasiseks atsiekti.

Mes norime suteikti savo skaitytojams žingėdžiausiu straipsnių atsakančių į kiekvieną klausimą, norime paduoti kuoteisingiausias žinias įvairiuose dalykuose.

Mes nuo senai miname takus lietuviųstės pirmynžangai. Ir jau daug kas yra įvesta „Lietuvoje“.

Pirmiausiai — tai „Lietuvoje“ telpanti piešiniai. Ant pirmo puslapio kartas nuo karto telpa originaliai paveiksai, kurie daug ko pasako, daug ko pamokina. Tai vis dfenos klausimuose.

Paskui yra svarbu, kad skaitytojai būtų linksmi. Todėl talpinami juokai, pajuokimai, satyra. Juk negalima visuomet liudėti ir giesmes giedoti. Daugelis skaitytojų perkasi kopijas ar iš pačios administracijos, ar nuo agentų, bet kur skaitytojams yra parankiau, jei skaitytojas užsirenumeruoja. Nuolatinis skaitytojas atlieka du dalykus: pirmiausiai jis užtikrintas, kad gaus kiekvieną numerį ir tai pigiau. Antrą gi užtikrinta administracija kiek jai spausti. O tas prie dabartinio brangumo popierio didektai reikiška.

Daleiskime, skaitytojas kasdien sekta koki nors jam žingėdų straipsnį. Pasitaiko, kad vieną dieną negali nusipirkti, visi numeriai išparduoti. Tuomet jau perstraukia skaitymas, perstraukia mintis.

Vėl kitas skaitytojas seka kokiame nors klausime žinias. Na ir negauna kur nors numerį, o jame kaip tik pasitaiko svarbios žinios. Tuomet tos skaitytojas nustoja gerų žinių, ir paskui jau nesupranta vėlesnių.

Be kuris iš dienos dienon skaito dienraštį, kurį kasdien gauna, tas daug žino, tas yra apsisvietęs žmogus.

Jeigu jūs dar nėsate „Lietuvos“ skaitytoju arba šerinku, tai privalote tuojaus jais tapti. Nedidelis pinigai, bet parankumo ir apšvietos bei žinių apturėdite daugybę. Ant galo leiskite paklausti ar svetintaučiai apseina be dienraščio? Ne, jie neapsėina. Jie perka tankiausiai do kartu į dieną — rymtelyje ir vakare: užtai jie apšvieti, jų reikalai gerai pastatyti. Lietuviai mažiausio skaito, užtai mažiausio apšvieti ir didesnį skurdą kenčia. Tai faktai.

Mes prašome „Tėvynės“ skaitytojų išreikšti ta, ką pageidaujate, kad „Lietuvos“ dienraštis būtų rašoma. Dienraštis turi būti žmonių tarnu. Dienraštis „Lietuva“ turi būti tuomi, kuo žmonės nori kad ji būtų. Taipgi prašome pasidarbuoti gaunant skaitytojus ir perkant sėrus, kiekvienas sėras 10 dol. Prenumeratos kaina metams \$5.00, pusė metų \$3.00. Ant pareikalavimo kopiją prisunčiame dykai. Kreipkitės į „Lietuvą“, 3253 S. Morgan St., Chicago, Ill.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau savo brolio Konstantino Žickaus. Iš Lietuvos paeina iš Kau-no gub., Raseinių pavieto, Nemakščių par., kaimo Kubliškės. 9 mėnesiai atgal gyveno Seattle, Wash. Man teko nuo žmonių girdėti, buk jis esąs kariuomenėje užmuštas. Tegul pats atsišaukia, arba kas jį žino meldžiu man pranešti. Išanksto ačiu.

JONAS N. ŽICKUS, 539 Coll Ave., E. St. Louis, Ill.

REIKALAUJAMI

Mainieriai ir Liudotojai.

Pukys namai su elektros švieša ir geru vandeniu; pigi randa, didelis daržas, geros ganyklos veltui; galima laikyti karves, kiaules ir vištas. Geri pragyvenimo namai boarding houses pavieniams.

Mūsų mainose dirbama kasdien. Yra „drift“ ir „shaft“ mainos. Nuo 3/4 iki 4 1/2 pėdos anglies.

Kelionės lėšas neapmokame. Viskas užganėdinimui gero darbininko — darbo ir pragyvenimo sąlygos geros. Tokių, kurie reikalauja kelionės lėšų apmokėti, nepagėdiname.

Platesnių žinių dėl kreipkitės ypatingai arba laišku:

NEW RIVER COMPANY, MACDONALD, W. VA.

AR NORITE BUT SVEIKI?

Kad turėti galimybę pasiūlyti gyvenimui ir jo malonėms.

Reikalaukite tuojaus

PARTOLA

Visame pasaulyje žinomas vaistas išvalymui kraujo ir pilvo.

PARTOLA yra geriausiu draugu vyrų, moterų ir vaikų. Kiekvienoje lietuvių seimynoje turi rasti Partola.

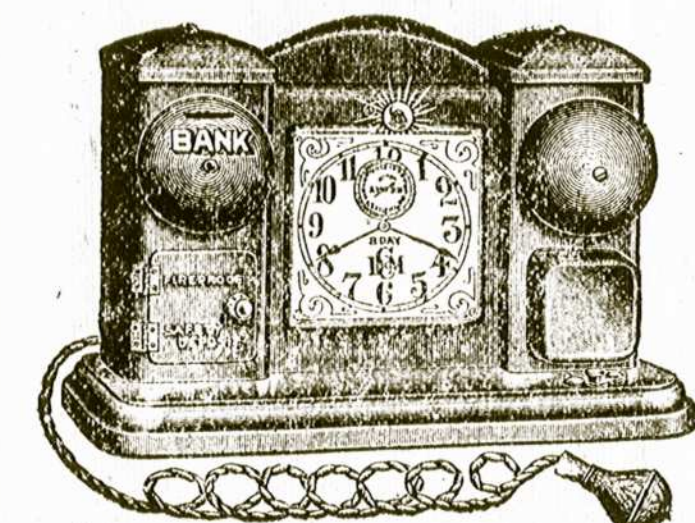
PARTOLA rekomenduoja ma ir parduodama didelėse dėžėse, kurios kainuoja tik tai \$1.00. Kiekvienos dėžės užteks palaikymui seimynoj sveikatos 3 mėnesiams. Užsisakykite šiandien

DYKAI

Grazi ir naudinga dovana visiems užsisakiusiems ir atsiuntusiems pinigų kartu su šiuo apskelbimu.

APTEKA PARTOSA, 160 Second ave., New York, N. Y. Dep. L. 6 (88).

DOVANA VISIEMS DYKAI

Tai kas nors nepaprasto. Nustebinantys laikrodys, naujo išradimo, apie kurį dar nesigirdė. Likrodis yra naujaujis išradimas. Apie jo praktingumą kalba žemiau paduotas aprašymas: 1—Rodo valandas ir minutes kaip ir paprastas laikrodis; 2—padarytas iš geriausio metalo, gali išlaikyti per visą tavo gyvenimą; 3—užskuti reikia tik sykį 8 dienas; 4—laiką laiko gerai ir nesuvelina nei minutes; 5—gwarantant ant 25 metų; 6—svečia lo svarų; 7—turi skambutį, kuris taip smarkiai skamba, kad ir kiekiausiai miegant prikelia iš miego; 8—Nakties tamsoj nereikia ir žiebt žapalkos, idant pamatyt kokia valanda, tik paspausk guzikutį ir visas laikrodis apšviečia elektrikos šviesa; 9—gali kartu šviesti ir skambinti; gali buti kaip kambarinis ir ofisinis varpelis dėl pašaukimo reikalaujamos upatos; 10—turi egzaminuojama lemputė dėl ištyrimo akies, burnos, ausies, gerklės, nosies ir dantų; 11—turi elektrikos bateriją gydymui nerviškių ligų; 12—turi savyje nesudėgiamąjį banking šintelę dviems persikrymams, vienas pinigams, antras brangakmenims sudėti. Bankas Bankas aprūpintas slaptinomis durimis, kurias gali atidaryti tik žinančių paslaptį upata. Kombinacijos numeris užstatas. Su kienu laikrodžiu pasimčiame pilnas informacijas. Dabar paaiškyti, kiek naudos ir parankumo gali turėti iš tokio laikrodžio. Nedaro skurdo, kokį laikrodis pirktum, vis-gi geresnis už šitą negausi. Šitoks laikrodis privalo rasti košenoj stulio, nes jis yra netik reikalingu, bet ir pagražinanti namus dalykus. Nerasi žmogaus kam šitas laikrodis nepatiktų. Baterija tame laikrodyje gali užtekti ant kelių metų, o paskui labai lengvai indet naują. Tas laikrodis vertas \$20.00 mažiausia, bet mes-gi dėl jų daugybės per trumpą laiką pardavinėjame tik po \$10.55. Laikrodis yra toks, kaip aprašytas. Jei jums nepatiktų, grąžiname pinigų. DYKAI, VISIŠKAI DYKAI išsiųsime šitą geležinį ir gražų laikrodėlį priedo, kas užsisakys pas mus aprašytą naujo išradimo laikrodį. Laikrodis yra labai geras dirbantiesiems žmonėms, nes stipriais laikais ir tvirtais viduriais, laiko laiką teisingai. Parduodamas po \$4.00 ir daugiau, ir mes duosime jums DYKAI tik per trumpą laiką, jei užsisakysit tuojaus naujo išradimo laikrodį. Taigi jei norite pirkti sau ar kam nors dovana, tai prisiklyskit mums rankpiniųjų tik 50c, o mes tuoj išsiųsime laikrodį su laikrodėliu. Likusius užmokėsit gavo daigtus. Norėdami pasinaudoti proga, rašykite tuoj.

PRACTICAL SALES COMPANY, 1219 N. IRVING AVENUE, DEPT. 46 CHICAGO, ILL.

MINERSVILLE, PA.

Pajieškau kun. M. X. Mockaus. Malonėite atsišaukti ant žemiau paduoto antrašo, o jeigu žinote, kur jisai yra apsisitojęs, — teiksitės pranešti, nes yra labai svarbus reikalas.

A. J. Banišauskas, P. O. Box 43, Minersville, Pa.

ČEVERYKU

UŽLAIKYMAS

P-nas W. H. Kelley, medžių par-davėjas iš Omaha, datrė Neolin padų gerumą ir drutumą tame, kad vienus ir tuos pačius padus suvartoję antriems aulams, nes pirmutinė aulėli skura po kuriais tie padai buvo prikalti, per dešimt mėnesių dėvėjimo nuplyšo.

Jis sako: „Tie padai išlaikys da kitus dešimt mėnesių prie kasdieninio vienvalio nešiojimo.“ Tai nepaprastas, kad ir Neolin padų išlaikymas, bet p-nas Kelley datyrimas parodo taupinimo būdą taip brangiai pakilusios čeverykų kainos. Nusipirk su Neolin padais čeverykus, o nuplysiusių vienot duokie pakalti tuos puspadažius, kurie yra smagus, nepermerkiant ir neapsakomai ilgai nenuplystant. Juos pagamina Goodyear Tire & Rubber Bendrovė iš Akron, Ohio, jie ten pat išdirbinėja ir kojasparniūnus užkulnius gvarantuojams daug ilgesni nešiojimą negu visoki kiti užkulniai.

Neolin Soles

„Lietuviškas Išradėjas“

Šituo vardu išleidome naują knygutę dėl išradėjų, talpinanti 20 paveikslų ir iliustracijų, visokių išradėjų ir išradimų, su aprašymais ir paveikslais miestų, New Yorko ir Washingtono.

Tą brangią knygutę, mes išsiunčiame kiekvienam ant pareikalavimo.

Dykai!

Jeigu jūs norite žinoti kiek turto žmonės prasigveno ir kiek dar galima prasigventi su pagalba naudingų išradimų, tai rašykite tuojaus, reikalaudami tos naudingos knygutės. Kaip žinovai (ekspertai) patentų, — bandome išradimus DYKAI. Rašykite: American European Patent Offices, Inc. 256 Broadway (T. E.) New York N. Y.

PARSIDUODA FARMA.

9 akrai dirbamos žemės, 2 akrai geros pievos, dirva prie juodžemio ir molio, viskas auga gerai; per vidurį farmos bėga upelis, yra žuvis; yra taipgi sodas su 25 vaisingais medžiais, namas su 6 kambariais ir visais įtaisymais: tvartai, vištinkai, daržinė, vežimai, farmos įrankiai, arklys, karvė, kiaulės, vištos, antys; prie kary linijos, aplinkui daug miestelių ir fabrių, arti geležinkelio stoties, netoli Bostonas. Platesnių žinių kreipkitės per laiška. Kaina \$4,300. Parsiduoda iš priežasties savininko nesveikatos.

JOHN ANDRIUSIS, So. Franklin St., Box 16, Holbrook, Mass.

PAVASARIS JAU ČIA.

„Pavasaris jau čia, žolė žaliuoja, lapai sprogstą“, taip sako Lordas Tennyson vienoje savo poemoje. Pirmosios šio taip puiklaus sezono savaitės esti po žiemos įtekme, kuriai taip nemalonių skirtis su savo įpročiais. Tą laiką ir Tamstos galite suvisu be mažiausios skriaudės praleisti, jeigu busite išanksto apsaugoję nuo ligos. Tam tikslui Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Eliksyras yra geriausiu vaistu. Jeigu viduriai geroroje tvarkoje, tai visas kūnas turės tiek stiprumo ir nuo visų ligų atsispirs. Trinerio vaistas suteikia viduriams reguliarią veikimą ir užlaiko švairiai. Prigelbsti virškinimui ir padidina apetitą. Gausite pas savąjį aptiekorių, bet imkite vien tik Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Eliksyrą. Jeigu turite reumatizmą kentėjimus arba neuralgią, taipgi kauč ly gėlimą, niksterėjimą ir tt., tai pamėgink Trinerio Linimentą, kuris yra geriausias iš geriausiųjų. Galite gauti kiekvienoje aptiekoje. Joseph Triner Company, 1333—1343 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

DABAR YRA LAIKAS

Pirkti namus arba lotus ir ant visados apsigyventi LINDEN, N. J. Lindenai yra labai tinkamas ir patogus apsigyvenimui miestas. Lindene yra daug didelių fabrių, kuriuose tūkstančiai žmonių dirba ir gauna gerą užmokestį; darbai nuolatiniai.

Geros gelžkelių komunikacijos tarp Lindeno, Elizabeth'o, Newarko ir New Yorko. Lindenai tik 17 mylių atstu nuo New Yorko, važiuojant Pennsylvania gelžkeiliu.

Lindene yra tinkamos publiškos mokyklos; yra ir High-School. Mokslo, sanitariskumo ir sveikatos žvilgsniu vaikai Lindene yra daug geriaus aprūpinami, negu kitur.

Lindeno augimas vertybėje ir žmonėms yra labai spartus. Dešimts metų atgal Lindeno taksuojama vertybė buvo vos \$5.162.789, o jau dabar yra virš \$20,000,000.

Sulig 1910 statistikos, Lindene gyvena mažų ir suaugusių žmonių — išviso vos 988. Gi dabar gyvena jau arti 10,000 žmonių — mažų ir suaugusių.

Per tai ir susidaro aplinkybės, kurios suteikia didelę progą biznieriams užvesti biznį, visokeriopos rūšies, kaip antai: čeverykų, dry-goods, geležinių daiktų, rakandų, kriaučių, mėšinyčių bei valgomų daiktų etc. Puiki proga Lindene yra namų budavotojams bei kontraktoriais.

Atvažiuokite apžiūrėti Lindeno, o persitikrinsite. Mes parduodame namus ir lotus, už „cash“, arba ant lengvų mėnesinių išmokėčių. Čienios prieinamos. Visiems pirkėjams kelionės lėšas apmokame.

Pirm negu pirksi sau namą ar lotą kur kitur, atvažiuok ir apžiūrėk Lindena.

Norėdami gauti platesnes informacijas atsišaukite ypatingai, laiškų arba telefonu pas:

JOHN FEDOR REALTY CO., 217 BROADWAY (Room 202), NEW YORK CITY, N. Y. Phone 5472 Barclay.

Arba pas J. W. Lutkasas, Linden, N. J. Wood Ave. & 11-th Street,

Buvesis Sveikatos Komisionierius Sako, Kad NUKSUOTA GELEZIS

Turi but Vartojama Visuose Ligonbučiuose ir Ją Privalo Užrašinėti Ligoniams Visi Doktorai. Pripažįsta, Kad Jo Paties Didelis Fyziškas Darbštumas Šiandien, Pragyvenus

Suvis 60 metų, Priklauso Vien Nuo Vartojimo Nuksuotos Geležies

KĄ SAKO BUVESIS SVEIKATOS KOMISIONIERIUS KERR.

„Nuo manęs, kaip Sveikatos Komisionieriaus Chicago miesto, daug kartų buvo reikalaujama rekomenduoti visokių vaistų, mineralius vandenis ir tt. Vienok aš niekad nesikėsinau rekomenduoti išimtinai kurias nors gyduoles, išskiriant Nuksuotą Geležį. Aš pats vartuju Nuksuotą Geležį ir ypatingai įsitikinau, kad ji padidina sveikatą ir sustiprina jėgas, todėl visuomenės gerovės dėlei aš jaučiu, kad yra mano pareiga paskelbti naudingumą jos vartojimo. Aš jau praėjau šestą kryželių mano gyvenimu, tat noriu pasakyti, jog aš tikiu, kad mano didelis fiziškas darbštumas priklauso šiandien vien tik nuo vartojimo Nuksuotos Geležies, ir jei šis mano patarimas paskatins anemiškus, nervuotus ir nusilpnėjusius vyrus bei moteris imti Nuksuotą Geležį ir susilaikyti nuo jos tokio sveikatos padidinimo, kokio aš susilaukia, tai aš jausiuosi labai laimingu, kad atsi-traukiau nuo savo papročio nerekomenduoti jokių gyduolių. Pats išbandęs Nuksuotą Geležį, aš pilnai patariau, kad šis verčiausias vaistas būtų vartojamas kiekviename ligonbutyje ir kad visi šioje ligonbutyse užrašintų jį ligoniams.“

WM. R. KERR. Buvesis Chicago Miesto Sveikatos Komisionierius.

PASTABA. — Nuksuota Geležis, kurią vartuoja buvesis Sveikatos Komisionierius Kerr ir susilaukė tokių pastebėtinų pasekmių, nėra tai koks slapta vaistas, bet gerai įsitvirtinęs apšiekintų žmonių žinomas daigtas. Ji neslygina su senoviškais neorganiškos geležies išdirbiniais, nes lengvai pereina į kraują, nejudina ir negadina dantų ir nekenkia skilviui. Išdirbėjai gvarantuoją, kad ji suteikia geras pasekmes ir pilnai užganėdina pirkėją o jei ne — tai grąžina pinigus atgal. Ją parduoda visi geri aptiekininkai.

Buvesis Sveikatos Komisionierius Kerr ir sušaukė savo gyvenimo didelę dalį kovojimui už visuomenės sveikatą su visomis eilėmis, ir kitur. Jis įvedė dvi skiepijimo nuo difterijos (troškulo) Chicago miesto Sveikatos Departamente. Jis įvykdė nuo pieno čystijimą ir tuomi prigėlobė apsaugoti nuo mirties tukstančius kūdikius. Jis įvykdė status prieš spaudymą, vartojamas visoje šalyje, o taipgi pasirupino apie apsaugojimą išmatų, kad nekenktų visuomenės sveikatai. Jis tikrina, kad kuoplačiausias vartojamas Nuksuotos Geležies labai sumažintų Sveikatos Komisionierių rūpesčius ir nesmagumus, nes palytų visuomenės sveikatai augėdžiausio laipsnio.